

Ілюстрований
ЖУРНÁЛ
для молоді
i старшизé

EKRAH
EKRAIN

UKRAINIAN
MAGAZINE
FOR YOUTH
AND ADULTS

EKRAN № 134-137, 1985 Single Copy — \$ 2.00

Він жив — любив
і не набрався скверни...

Василь Стус, що про нього Зорян Попадюк, теж політичний в'язень, вірно сказав: „Тепер більшого за Стуса в українській поезії нікого немає”, — загинув смертью мученика-героя в страшній совєтсько-людожерській катозі — 4-го вересня цього року. Вість ця потрясла кожне українське серце, ба, і кожне порядне серце в світі й в Україні, бо це ще один чорний злочин „лютої імперії”, за висловом президента Регена, лютої ж особливо для українців, яких та комунно-російська імперія прирекла на цілковите винародовлення, на тотальний геноцид.

Вслід за щойно замученими на смерть найкращими синами України: за Валерієм Марченком, за Олексою Тихим, за Юрієм Литвином, за Борисом Антоненком-Давидовичем, за Володимиром Горбовим, та за сотнями інших, що їх просто без оголошення загрібає в мерзлу сибірську землю криваве КГБ, — поховано тепер Василя Стуса, окрасу української поезії, вірного духовного сина Шевченкового і учня його, так само — на 47-му році його трагічного життя, одну третину якого він перебував у страхітливих умовах совєтської катозі, про що він залишив нам потрясаючі своєю силою викривальні статті. Такими є записи „З таборового зошита”, „Вирок і коментар” — Справа Василя Стуса, „Я обвинувачую” та багато інших, написаних в обороні найбільш покривджених і часто „безсловесних” українських в'язнів, отих, як покутник — український християнський в'язень сумління галичанин Семен Скалич, що перебуває від 1945 року по тюрмах ССР, та за особливо люто трактованих органами КГБ колишніх оунівців-упівців, тих „святих дідів”, — за висловом того ж Зоряна Попадюка, — які вже ніколи не побачать рідної „Святої України” — їхньої рідної землі. Але найбільше знаємо про Василя Стуса з його надхненних поезій, і всі вони майже з мотивами громадської лірики; ці вірші є одноразово й найкращими зразками справжньої високої поезії. Знаємо В. Стуса з його ледве врятованих від спалення у в'язниці безсмертних збірок — „Зимові дерева”, „Веселій цвінттар”, „Палімпсести” та „Вірші в в'язниці”, написаних зовсім свідомо так, щоб вони залишилися дорожоказами і його заповітом для нас від поета, приреченого на смерть лютим окупантам України. У цих перлинах-поезіях сказав нам Василь Стус, що не лукавив він з долею, а просто йшов, не маючи зерна неправди за собою в його зтортурованому за інших серці. Він жив — любив і не набрався скверни... У невмирущому його свідченні-сповіді про свою недалеку загибель-смерть писав поет:

Як добре те, що смерти не боюсь я
і не питаю, чи тяжкий мій хрест,
що вам, пукаві судді, не клонюся
в передчутті недовідомих верст.
Що жив — любив і не набрався скверни
з ненависті, проклону, кауття.
Народе мій! До тебе я поверну
і в смерті обернуся до життя
Своїм стражденим і не злім обличчям,
як син, тобі доземно поклонюсь
і чесно гляну в чесні твої вічі
і з рідною землею поріднюю.

І нема сумніву, що народ український, його народ, за волю якого віддав себе всього Василь Стус, приймає вже тепер його поклін доземний, а рідна маті Україна вже взяла його, „стражденине і не зло обличчя” в свої теплі материнські долоні і каже нам усім не забути Стусових заповітів — змагатися за честь і гідність свого народу. „Але голові гнути я не збирався, бодай що б там не було. За мною стояла Україна, мій, пригноблений народ, за честь котрого я мушу

Vasyl Stus dies in Soviet labor camp

Василь Стус *1938 — †1985 Vasyl Stus

обставати до загину”... — Ці слова сказав Василь Стус своїй дружині чи не на останньому побаченні з нею...

Репресований вперше в 1965 році, бореться непохитно за честь і гідність України два повних десятки років Василь Стус, обстаючи найдорожчою ціною — жертвою свого життя — добру славу України.

Спом'янім же ми величого поета й героя

мученика Василя Стуса не злим, тихим словом тепер у своїх молитвах, індивідуальних і спільніх панахидах, а в серцях своїх закарбуймо імена тих катів, що замучили ще одного українця. І все це до того часу, щоб стати свідками інших чорних діл, коли найбільші злочини, яких тільки знов свет, сядуть як підсудні на плаву грядучих Нюренбергів.

„Свобода”,

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО БРАТІВ У ПОТРЕБІ

Звичайний Синод Української Католицької Ієрархії в Римі

Ієрархія Української Католицької Церкви відбула свій черговий Синод у Римі. Синод розпочався 22-го вересня і закінчився 5-го жовтня 1985 року. Це вже третій з ряду Звичайних Синодів Ієрархії Української Католицької Церкви.

Синоди мають давню традицію, зокрема у Східніх Церквах. Синоди — це традиційний спосіб правління у Церкві.

За благословенням Папи Івана Павла II, Ієрархія Української Католицької Церкви відбуває свої синоди вже від 1980 р. Святіший Отець сам був предсідником Надзвичайного Синоду, який був скликаний в цілі вибору наслідника для Верховного Архієпископа й Кардинала Блаженнішого Кир Йосифа.

Теперішній Синод мав адміністративний характер. Його програма була широкою і занималася різними потребами й проблемами Української Церкви.

Найважливішою темою було обговорення Ювілею Тисячоліття Хрещення Русі-України. Українська Католицька Церква є прямою спадкоємницею духовної спадщини древньої Київської Русі, яка прийняла християнство за Володимира Великого 988 року. Отже, Ювілей Тисячоліття припадає на рік 1988. Програма святкувань, урочистостей, проектів і пам'ятників буде остаточно устійна.

Жорстоке й безпощадне переслідування віруючих християн в Україні було великою журбою для 17 єпископів — отців Синоду. Вони вболівають над терпіннями своїх терплячих Братів і Сестер.

Під сучасну пору приготовляється нове канонічне право для Східних Церков. Нове законодавство нормуватиме життя майбутніх поколінь, також українців. Синод, отже, застановлюється над ревізією церковного права.

Інші питання, що їх синодальні отці брали до уваги, це покликання, літургія, екуменічний діалог з православними братами й іншими, беатифікація та канонізація можливих святих чи ісповідників Помісної Церкви.

Синодальні отці мали авдієнцію, 5-го жовтня ц.р., у Святішого Отця, який від самого початку свого pontificalu виявляв велике архіпастирське затурбування Українською Церквою, яка знаходитьться у важких обставинах, подібно як і його материнська Церква.

Після авдієнції Святіший Отець запросив наших синодальних Владик до себе на обід. В часі обіду Святіший Отець мав нагоду ще більше запізнатися з положенням нашої Церкви в Україні й поза її межами. Наші Владики широ дошлють підтримку й захочут Вселенського Архієрея.

Після закінчення Синоду наші Владики взяли участь у Конференції наукового Конгресу для відзначення 1000-річчя Хрещення України, в днях від 5-го до 8-го жовтня 1985 року, в приміщеннях Українського Католицького Університету (УКУ) в Римі.

В дніях 8-11 жовтня Владики брали участь в Міжнародному Конгресі з нагоди ХІ-го сторіччя смерті святого Методія.

В неділю, 6-го жовтня, Владики відслужили Соборну Службу Божу в соборі св. Софії й соборно відновили посвячення українського народу Пречистій Діві Марії, довершене князем Ярославом Мудрим в 1037 році.

У неділю, 29-го вересня, всі Владики відслужили в соборі св. Софії Поминальну Богослужбу за душу Світлої Пам'яті Патріярха Йосифа.

Ввечорі Владики відслужили Молебень з нагоди перевання собору Святої Софії, як церкви Кардинала Мирослава Івана Любачівського.

Дня 12-го жовтня Українські Владики в базиліці Св. Петра мали Богослуження з нагоди Міжнародного Конгресу 1100-тої річниці смерті св. Методія. Проповідь виголосив Блажениший Мирослав Іван Кардинал Любачівський. Вечірі був відправлений Молебень, з іншими слов'янськими групами, в церкві Марії Маджоре. Проповідь виголосив Архієпископ Мирослав Марусин.

Кінцева і найбільша врочистість відбулася в неділю, 13-го жовтня ц.р., в базиліці Святого Петра в Римі, з нагоди 1100-річчя св. Методія. Службу Божу служив Святіший Отець з участю всіх наших Владик (були також словацький Владика Рунак, Владика Патаці з Парми, мадярський Владика та інші). Співав український хор. Апостола читав по-українські

Третій Звичайний Синод Української Католицької Ієрархії

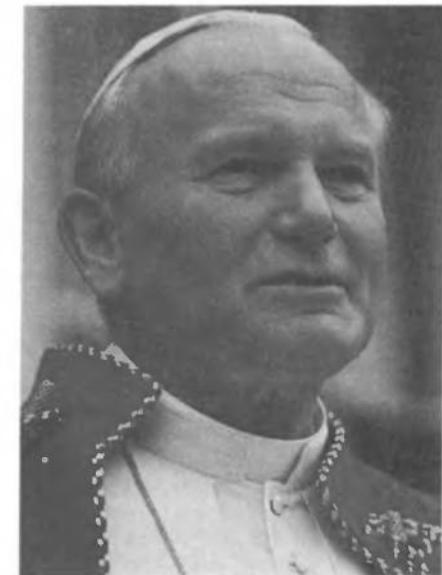
Сидять зліва донрава: єпископ Еронім Хімій (Ньювестмінстер), єпископ Ізidor Борецький (Торонто), митрополит Максим Германюк (Вінніпег), Верховний Архієпископ Мирослав Іван Кардинал Любачівський (Рим), митрополит Стефан Сулик (Філадельфія), єпископ Іван Прашко (Австралія), єпископ Платон Корниляк (Німеччина). Стоять зліва донрава: єпископ Роберт Михаїл Москаль (Парма), єпископ Єфрем Кривий (Бразилія), єпископ Мирон Дацюк (Вінніпег), єпископ Василій Філевич (Саскатун), єпископ Андрій Сапеляк (Аргентина), єпископ Василій Лостен (Стемфорд), єпископ Августин Горняк (Англія), єпископ Дмитрій Грещук (Едмонтон), єпископ Іннокентій Лотоцький (Чікаго), єпископ Михаїл Гринчишин (Франція) і секретар о. Клім Корчагін.

(Ватикан, 30.IX.85)

Патріярх Мирослав-Іван,

СЛОВО ПАТРІЯРХА МИРОСЛАВА-ІВАНА, ВИГОЛОШЕНЕ ДО СВЯТИШОГО ОТЦЯ ПІД ЧАС АВДІЄНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ВЛАДИК, 5 ЖОВТНЯ 1985 РОКУ
(Із звукозаписної стрічки)

Папа Іван Павло II

«Христини так, як і Західні, мають право і зобов'язані ріднитися згідно з власними, питоменими ім правилами, бо ці правила мають за собою шановану давнину, краще відповідають звичаям інших народів, являються придатнішими для старання про добро душ!»

Наши синоди — це яскравий приклад цього і, вислід здійснення постанов Собору. Беручи до уваги національно важке положення Української Католицької Церкви в сьогоднішньому світі з одного боку, слід звернути увагу на старання Апостольського Престолу в цій справі в минулому сторіччі з другого боку, щоб цей найбільший вітчі Східних Католицьких Церков остаточно занепинти належній місці в лоні Католицької Церкви та водночас скріпити її місце серед інших східних Церков. Таке рішення Апостольського Престолу було б згідне з постановою Другого Ватиканського Собору, який у своєму декреті про Східні Католицькі Церкви, число 10, практично зрівняв владу Верховного Архієпископа з владою Патріярха, що стверджується в проекті Нового Східного Канонічного Права. Таке рішення Апостольського Престолу вкінці перевело б у життя його бажання з минулого сторіччя, коли блаженна пам'ять Пана Григорія ХІ (1843 до 1853) хотів надати Українській Католицькій Церкві власний патріярхат, щоб її належно скріпити і зберегти у тому часі, коли розвиток був загрожений переслідуванням та поганням з боку царської Росії.

Існування нашої Церкви сьогодні кули більше загрожені з боку безбожного комунізму і то не лише гім, що в силу придушену до Російської Православної Церкви, але безперервним переслідуванням на кожній місці вияву виконування обов'язків католицького християнства, якого карають грішими, в'язницю, засланням на Сибір та катаржною працею. Врешті стараються огтанім часом у нас віднайти навіть правду і факт охрещення, що його 1000-ліття збирася обходити в 1988 році. Московська Православна Патріархія при помочі всяких середників лезінформації ширить неправду, будь то 988 року відбулося хрещення Росії. Хоч Росія

Наша сідність буде

ЗА ЄДНІСТЬ ЦЕРКВІ І НАРОДУ

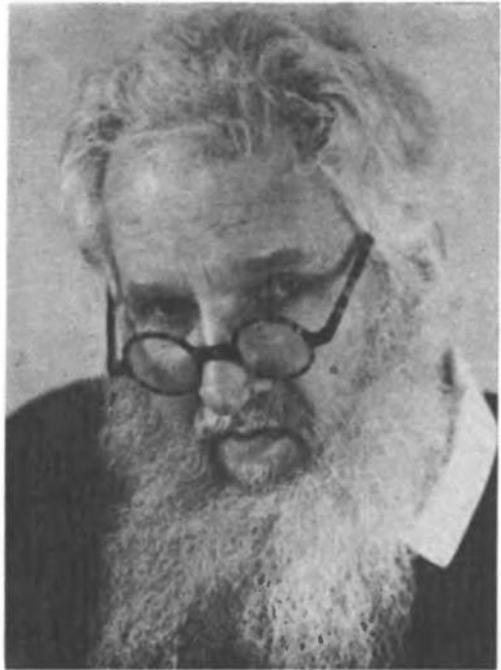
наш о. диякон. Українська громада в Римі в дарунку вручила Святішому Отцю ікону Божої Матері.

Тут слід згадати, що між Синодами буде діяти Президія Синодів Українських Владик в складі: Верховний Архієпископ Мирослав Іван Любачівський, митрополит Вінніпегский Кир Максим Германюк і митрополит Філадельфійський Кир Стефан Сулик.

«ПОСТУП»

Великому Митрополитові

Юстина Чуб
ЗАПОВІТ ВЛАДИКИ

METROPOLITAN ANDREI SHEPTYTSKYI

Великому Митрополитові

Мов чорна ніч в годину болю й крику
Горять з клепсідри страшні й важкі
слова,
Що вснув еси Ти плотю, Владико,
Во врем'я брань во граді князя Льва.

Заплакав сум в святыни холодних
стінах,
Умер Пророк і правди і краси...
Й зашлась плачем страдальна
Україна:
О, вскую ж Ти оставил нас еси...?

Чому Ти вмер в таку гірку хвилину.
Як ллеться кров і тріумфує гріх,
І стадо вовк розбив Твое розкинув
По всій землі в наругу і на сміх...

Чому Ти вснув і вмерли теплі жили,
В яких любов кипіла і текла.

Як ждав престіл Тебе — Петра
Могили,
Щоб Сян і Дін сплести Месії в лавр...

Чому Ти вмер, чому погасли очі,
Що нам путь просвічували й дні?
Ні, Ти живий, ми вірити не хочем,
Що Ти вже там, що Ти лежиш в труні.

Ти плотто вснув, Твоя душа ширяє.
Свята й ясна, як ранішня блакит;
Такі ж, як Ти, николи не вмирають,
Виходять з тіл, щоб в душах вічно
живі.

I Ти живий! Твое імення квітне
В легендах міст і в мітах сінх сіл.
Як стеланос безсмертний і гранітний
Ввійдеш в віки зі світлом славних
діл.

Teodor Kurnita

ЛЬВІВ

Чужі ліси, чужі діброви,
Чужі під сонцем журавлі...
Привіт тобі, мій княжий Львове,
Окрасо рідної землі!

Ти місто мрій, ти жовтосиній,
Ти знак, і поклик, і рушай...
Ні Ян, ні Ніщче, ані Ленін
Тебе не вирвуть нам з душі!

Ти зміст надій, ти перла карти,
Ти рейд копит, і путь коліс...
Угорі Юр стоїть на варти,
Вниз Богдан і Кривоніс...

Хай морщить день од жаху брови,
Хай ринком знов спливає кров —
Ти Львовом був і будеш Львовом —
Чи Львуф, чи Лемберг ти, чи Львов!

Teodor KURPITA
Митрополит Андрей Шептицький:

**З большевиками
не може бути
компромісу!**

ВІД ДЗВОНІВ І ПІСЕНЬ"

Є у Львові зелена гора.
Ї знає уся дітвора —
Так на церкві, на сірому мурі
Списом змія пронизув Юрай.

А над ним золотисті хрести.
Задивившись в далеч висоти,
Простягають рамена, мов крила.
Понад городом Лева й Данила.

На горі тій мешкає архиерей.
Незабутній Церкви князь — Андрей.
Для народу і віри трудився.
За народ свій Господа молився:

Творче світу, Спасителю май,
Батьківщині поможи мої.
Дай їй силу кайдані злямати,
Якими закули і — супостати!

Україно, Вітчизно моя!
Все, що маю, даю Тобі я:
І майно, і знання, і усі сили,
Щоб прославу твою голосили.

Щоб, Вітчизно, ти стала міцна
як давно,
І народ твій з'єднався видно.

Щоб в братерській любові і події
Сил за правду не бракло в народі.
Це ж отримав від Бога він дар:
Жар любові і мужності жар.
Щоб любовю безздійних зогріти
І відважно неправду зустріти.

Проти кривди за людські права —
Він підносив відважні слова,
Заступав непохитно і широ
Свій народ, свою Церкву і віру.

Скільки витер вдовин він сліз,
Скільки радості хворим принес,
Скільки круглих сиріт і обутих
Користали з його допомоги!

Сиротинці, музеї, церкви,
Як могли б ви промовити все —
Ви б прославили словом великим
Щедру руку Андрея — Владики.

Серед гуку гармат, серед бур,
Він стояв непохитно, як мур,
Не скорили його небезпеки,
Ні тюрма, ні заслання далеке.

Як Мойсей, крізь пустелі, моря,
Він народ свій до Бога — Царя
Поміж круї, провалля і скади,
Там, де вічні горять ідеали.

Є у Львові зелена гора,
Знає молодій її дітвора.
Знають всі, де на сірому мурі
Списом змія пронизув Юрай.

Ta Владики в живих вже нема.
Над ним вічність царює німа,
Що від мертвих живих відділила —
Ангел смерті підносить там крила.

Сиротів святыня пуста.
І сумус народ — сирота,
І шепоче молитву за того,
Що іосин в собі душу святого.

Ta священний його заповіт.
Мов стіна нерушима, стоїть.
І нілка його завірюха.
Нам не вирве із серця і духа!

Ми усі — і дорослі і малі —
На свої і не рідні землі
Його слово величне, крилате.
Будем в серці довічно ховати.

Він не вмер — він між насі іде.
Він нас шляхом терпіння веде.
Крізь холодні пустелі заметілі.
До мети, до великої цілі.

"СВІТОЛ", ЛІСТОПАД 1978

Український лев

Бубнявіють думки, проростають словами,
Іх пагіння бринить у завихрені днів.
Цілій тиждень ходжу і живу між левами,
Недаремно і місто називається Львів.

Є міста ренегати, є просто байстрия,
Є леви, що мурикають, ніби коти,
Божевільно безглуздо облизують гратеги,
Ще й пишаються з власної сліпоти.

Але думати про них я сьогодні не хочу,
Бо мені трішечки повезло:
Я побачив у Львові Шашкевича очі,
Кривоносі плечі, Франкове чоло.

Синий Львове! Столице мої мрії,
Епіцентр моїх радощів і надій,
Вибукає душа, я тебе розумію,
Але, Львове, хоч трішки мене зрозумій.

Я до тебе прийшов із захопленням сина
Від степів, де Славута легенду снує,
Щоби серце твое одчайдуще левине
Краплю сили вдихнуло у серці мое.

Василь Симоненко

1 листопад
1918

Болею українського народу утворилася на українських землях бувшої австро-угорської монархії Українська Держава.

Найвищою владою Української Держави є Українська Національна Рада.

З цього дня Українська Національна Рада обняла владу в столичному місті Львові і на цілій території Української Держави.

Дальший зарядження видадуть цивільні і військові органи Української Національної Ради.

Взивається населене до супокою й послуху тим зарядженням.

Під цею умовою безпечність публичного порядку, життя і маєтку як також заохочення в поєднавстві в повні запоручаеться.

Львів, дні 1. листопада 1918.

Українська Національна Рада

Роман Купчинський

— Настане час, благений час.
Застихне брязкіт збріз...
І кликні до Карпат Ковказ:
..Вартуй! Вартуй! Вартуй!"

І кликні Сян до Чорних вод.
Понад веселій край.
А ті до Прип'ятських болот:
..Чувай! Чувай! Чувай!"

Заграс дзвін, Софії дзвін
У Києві старім.
І відаришь тон о небосклян
Як той весніній грім!

І Юр у Львові задрожить
Від дзвінів і пісень
І всему миру возвістить
Про Твой Воскресний День —
Преславна Наша Україно!!!

(Уривок з драматичної поеми „Великий день”).

1 ЛІСТОПАДА

І знов — котрий це вже раз? —
Зійшли ми в одній родній,
Щоб пом'януть той славний час,
Коли в офорі Батьківщині
Себе принесли країці з нас...

І наші лицарі у бій
Ішли за волю України:
Замаяв пропардорогій
В вогнях юнацьких буйних мрій,
В піснях червоній калини.

Але... весь світ повстав на нас,
Не дав загоїть навіть рані,
І хоч наш дух толі не згас,
Та ніс уже лихий нам час
Нову неволю і кайдани.

Устав і знов упав наш Львів,
Над ним навис туман кривавий,
Покрив собою і бійців,
Вікнами рідної синів,
Що впали там — на полі слави.

І от щорік, в ті самі дні,
Свої змірямо ми сили...
Та не ридання вже — о, хі!
Про перемогу лиши пісні
В нас викличуть святі могили...

Пропар борців міцніш тримай,
Хто любить Волю, любі друзі.
І заповіт святій сповіді:
Нетрати часу в даремній тузи!
І не ридай, а здобуй!

C. Черкасенко

ГОЛОД В УКРАЇНІ В 1932-1933 РОКАХ

інк. Ярослав Дичун

На найбільший злочин ХХ століття — голод в Україні у 1932-33 роках — кидає трохи світла сенатор Джан Тінней, який на протязі 9 літ був представником сенатської слідчої комісії для підривних дій. Він видав кілька книжок у тій справі. В одній з них «Свійоніст Нетворк» (стор. 52 і 56) він подає доказами про змову юдейських мільйонерів-сююністів, які плянували заселити Україну і Крим юдейським населенням та виселити українців у Сибір. Для цього було зорганізовано в Америці спеціальний комітет «АгроДжойнт», який до 1929 року зібрал на ту ціль 139 мільйонів доларів. Той комітет мав усю зустріч з урядом СССР не поселенням юдеїв в Україні по 10,000 осіб річно. І так, вже в 1929 р., себто 5 років після угоди, в Україні з Кримом поселено 250,000 юдеїв, як подає Українська Енциклопедія.

Про те поселення згадує також юдейський історик Авсубель. У СССР для тієї мети зорганізовано комітет «Комзет», який від уряду давав тим юдейським поселенцям грошову і матеріальну допомогу, а теж від 25 до 50 десятин землі на садиби. Отже, в той самий час, коли українське населення обкладалися тяжкими налогами, розстрілювали, садили в тюмени та гнали в Сибір — для юдейського населення була допомога з Америки і від уряду СССР. Жидам давали землю, відбирали від тих українців, які мали лише 5 чи 10 десятин, бо і це були «куркулі».

Оту ганебну подію потвердило і сам Хрущов та виявив цілий план Сталіна. У таємній промові 25 лютого 1956 р. на 20-му з'їзді комуністичної партії Хрущов сказав: «Українці уникнули долі переселення тільки тому, що було їх недостатньо, та не було місця, куди б можна було їх усіх переселити». Отже послідовно населення України стали винищувати різними способами, від до страшного голоду включно. Все це для того, щоб, знищивши український народ, створити в Україні для життя.

VILNE SLOVO Saturday, December 7, 1985

Kaganovich

SIMON WIESENTHAL

Solzhenitsyn speaks out

В записник С. Візенталеві!

PERSECUTION AND OPPRESSION

«Скажі мені, в чому ти звинувачуєш українців і я скажу, в чому ти провиняєшся». (Василь Гросман «Жизнь і Судьба», 32 глава).

В перших совєтських органах влади на 501 особу жидів було 406. Багато з них змінювали свої прізвища, щоб не визнавати підозріння в людях. Називали найбільш відомих; як-от: Бронштейн став Троцьким, Апфельбаум-Зінов'євим, Розенфельд-Каменевим, Сабельською-Радеком, Нахамкес-Стекловим і т.д.

У звіті англійського Скотланд-ядру з 16-го липня 1919 р. сказано: «Більшовики в Росії — це інтернаціональний рух, контролюваній жидами».

В цей час, коли більшість жидів була при владі в Совєтському Союзі, осіть що там творилося за словами російського письменника, лавреата Нобелівської премії А. І. Солжениціна:

— це була система, яка

перша в світі створила концентраційні табори;

— це була система, яка перша в ХХ-му столітті запровадила систему заложників, тобто забирали не того, кого переслідували, а забирали його сім'ю і розстрілювали її;

— це була система, яка перша в світі, ще перед Гітлером, запровадила фальшиві повідомлення на реєстрацію. Люди приходили реєструватися, а їх забирали на знищення. В той час, через відсталу техніку, ще не було газових камер, а використовувались баржі, які набивали согниами, тисячами людей і затоплювали їх;

— це була система, яка зрадила надії робітників і селян своїми декретами про фабрики, заводи, про землю, про мир, про свободу преси;

— це була система, яка знищила всі інші партії, (знищила не просто партії, не розпустила їх, всі члени інших партій знищила);

— це була система, яка здійснила геноцид селянства: п'ятнадцять мільйонів селян було вислано на знищенні;

— це була система, яка запровадила кріпаччину, так знаний «настортний режим»;

— це була система, яка в мирний час в Україні штучно створила голод.

Шість мільйонів померло з голоду в Україні в 1932-1933 роках на самому краю Європи. В Європі померли, і Європа не побачила, і світ не зауважив... шість мільйонів людей!

...Я хочу навести для порівняння ряд цифр, які ви можете знайти в моєму «Архіпелазі Гулаг», том перший, який вже опублікований в Америці і його можна прочитати. Ось ці цифри. За підрахунками спеціалістів у дореволюційній царській імперії за 80 років до революції, — це були роки революційного руху, спроби вбивства царя, вбивство царя, революції, —

ABN CORRESPONDENCE

Freedom for Nations! Freedom for Individuals!

BULLETIN OF THE ANTIBOLSHEVIK BLOC OF NATIONS

(left) Ukrainians and Afghans in Denmark protesting against Russian occupation of their countries.

(right) Ukrainians in Great Britain demonstrating against genocide and persecution of freedom fighters of their fatherland.

Verlagspostamt: München 2 January - February 1985 Vol. XXXVI. No.

за всі ці роки було страчено 17 осіб на рік, 17 осіб кожного року. Знаменита інквізіція знищувала по 10 осіб на місяць. Я в «Архіпелазі» цитую книгу, видану самою ЧК в 1920 році. Вони вибачаються, що їхні відомості є не зовсім повні, але ось вони: в 1918 і 1919 роках ЧК розстрілювало без суду більше тисячі осіб на місяць! Це писало саме ЧК, коли воно ще не розуміло, як це все буде виглядати в історії. А в розквіт сталінського терору в 1937-1938 роках вони розстрілювали більше 40,000 на місяць!!!

(А. І. Солженицін «Американські речі» ст. 21-24)

Отже, пане Візенталь, потрібно розшукувати вбивців серед ваших людей, величезна більшість яких займала тоді урядові посади, служила в ЧК-ГПУ-НКВД, виносила смертні вироки і виконувала їх над українським народом. Спочатку хай наші одноплемінники відмінюють свої руки від крові українських селян, робітників та інтелігentsії, яких вони мордували в підвалах ЧК-ГПУ-НКВД, хай розкажуть світові, як помагали влаштовувати штучний голод в Україні разом із своїм ватажком Кагановичем, а тоді поговоримо, чим вони могли образити українці.

(Ред.)

Vilne Slovo, 196 Bathurst St., Toronto, Ontario Canada, M5T 2R8. Phone: (416) 368-7282.

ЖИДИ, ОПАМ'ЯТАЙТЕСЯ!

Незрозуміла і підозріла є роль юдеїв. Вже кілька років юди ведуть шалену нагінку в Америці і Канаді, в більшості проти невинних людей, особливо проти українців. Тепер вони завзято домугаються, щоб до канадських судів допустити московсько-большевицьку (тобто советську) документацію.

Іх гострі напади скріються в першій мірі проти українців, а також літвів, латишів і естонців, народи яких Москву рішили знищити.

Свої злочинні напади на українців, а також на загадних повище балтійських колишніх громадян, юди намагаються оправдати і оправдливити тим, що вони, мовляв, роблять це для того, щоб в Канаді і Америці не ширився антисемітізм. А вони, бідні й тупоголові фанатики, у своїй ненависті проти «гой» не знають (чи не хотіть знати), що вони самі викликають той антисемітізм. Та ж вони навіть президента Рональда Регена назвили «гоеем», який так багато робить добре для Ізраїлю. Вони не хотіть зрозуміти, що саме та їхня ненависницька робота викликає і спричиняє антисемітізм, майже у кожного справедливо думаючого громадянина Канади й Америки. Юди не здають собі справи, що того злочинного бруду, який вони виливають на українців вже є досить!

Чому вони не притягають до відповідальності правдивих воєнних злочинців, які довели до Другої світової війни та ІІ наслідків? У Москві деякі з них ще живуть, в передусім Молотов і Каганович, які подали собі руки на угрошення вільного світу. Молотов — москаль, а Каганович — юд, і тому наші юди мовчать, хоч вони дуже добре знають, що вони були наставниками Сталіна та з його наказу заключили воєнну угоду з Гітлером, на основі якої розпочалася світова війна зі всіма ІІ страхіттями, включно з мільйонами забитих і замордованих.

Solzhenitsyn on Communism

МОЇ ВРАЖЕННЯ З ВІДВІДИН АРГЕНТИНИ, ПАРАГВАЮ І БРАЗІЛІЇ

І. Саварин

Мій звіт, на 11 сторінок, на Президії СКВУ,каже докладно, в хронологічному порядку, де ми були, що робили, коли й кого бачили. Щоб подати ще й враження з подорожі, треба б багато більше сторінок, але на те немас часу. 600 знімок з подорожі доповнюють звіт, але й вони не в силі всього передати. Одне скажу: пойхати було варто, пойхати було треба! І якщо я мав рекомендувати щось майбутнім головам СКВУ, то я б порекомендував кожного року відвідати країни із країн, де живе наш народ. Ніхто і нішо не заступить особистих зв'язків, усе треба бачити власними очима, чути на власні вуха, щоб розуміти.

Тут тільки хочу сказати, що це була одна з найбільших поїздок у нашому житті, тяжка і присмна одночасно, поїздка, на якій я виголосив добру сотню привітів чи промов, познайомився з тисячами людей, відвідав місця і місцевості, про які мені навіть не снилося. Оля робила нотатки з поїздки, і тільки з нотаток, наприклад, можна тепер сказати, що ми дали яких 8 інтерв'ю для преси і телевізії, що ми були на 7-и службах Божих і т. д. У звіті я подаю, які були мої „завдання”, а тут скажу тільки, що я їх виконав.

Підрахувавши все лише менш-більш, я бачу, що ми мали 17 більших зустрічей із самою українською громадою: значить, вітали нас хлібом-сіллю, промовами, виступами хорів, танцювальних груп і т. д. Тут треба згадати: зустріч із Союзом Українок, Дівізійниками і Товариством за Патріярхат 15. 12. в Буенос-Айресі, зустріч з членством „Відродження” в Буенос-Айресі, зустріч з членством філії „Відродження” на Авеженада, з членством „Просвіти” в Сан Бернардо і в Енкарнаціоні, Бразилія, з вірними о. д-ра Е. Ринди в Посадас, Аргентина, з парафіянами УКЦ в Сан Хозе, з Українським Клубом в Апостолес, з нашим народом в Обера (де виступав „Барвінок” під проводом п. Юрія Баланди), з ТПУК у Курітібі, з ОЖ при ХОС-і в Курітібі, з українською громадою в Порто Юнійон, з українською громадою в Дорізоні, принадженою до ХОС-у, „Щедрий вечір” у Прудентополі, „Свят-Вечір” у ХОС-і в Курітібі, а опісля окремий вечір в Домі ХОС-у, теж у Курітібі, і зустріч з українською громадою, об'єднаною в товаристві „Соборність” в Сао Павлу.

Не можна не згадати й „Асадо” в Беріссо, при „Відродженні” у цій колиці українського поселення, і вечірку на оселі „Калина”, як і „асадо”, яке нам узаптували УЦР увечір нашого приїзду, чи обід на дачі п. Хоми в Іраті, чи хоч би вечір в панства Стерніюків. Інша справа, що Свят-вечір зустрічали ми втрійку з п. Богданом Ковалем у готелі в Посадас.

Як на диво, хоча ми були майже весь час у „дорозі”, ми все одно вспіли бути на Службі Божій аж 7 разів: в УКЦ і УПЦ в Буенос-Айресі, УКЦ в Роке Саенс Пенья, в УКЦ в Обера, в УКЦ і УПЦ в Курітібі і УКЦ в Прудентополі. Самих церков, католицьких і православних, ми побачили біля 30, не враховуючи каплиць, монастирів і т. п., в таких місцях як: Беріссо, Роке Саенс Пенья, Сан Бернардо, Посадас, Парадейс, Санто Домінго, Кармен, Уру Супукай, Сан Хуан, Енкарнаціон, Апостолес, Лебек, Обера, Марселіні, Курітіба, Кальварія, Гравейро, Ирасемі, Канойяс, Вергаравана, Порті Унійон і т. д.

Звичайно, відвідуючи церкви, ми відвідували й Сестер: Василіянок, Служебниць, св. Анни, Катехиток і інші доми, сиротинці, школи, а то й лікарні, найменше 14 разом. Стрічали теж сестер по менших колоніях, бо треба згадати, що в самій Бразилії є іх, Богу дякувати, яких 450, а вони теж і в Аргентині, і скрізь жертвоно працюють і допомагають нашим церквам і народові. Аргентина, щодо числа священиків і сестер, багато бідніша, як Бразилія, а назагал скрізь дуже потрібно більше священиків, зокрема — українських православних священиків, і зокрема в Аргентині. Ми не уявляємо життя нашої спільноти в Південній Америці без українських священиків і сестер, і там, де вони є — там є українська мова, і з громадським життям,

слабше чи сильніше, словом — є українці. Часто наші сестри провадять цілі школи, а після навчання навчають трішки й української мови, вчать теж суботами, не згадуючи вже про катехизацію в час вакації. На жаль, в більшості місцевостей світський сектор слабо розвинений. Бракус теж „проводу”, тобто активних зорганізованих клітин професіоналів і підприємців, хоча й таких ми чимало зустрічали, а без таких — годі говорити про зв'язки із співгromадянами, а зокрема про політичні зв'язки.

Відвідуючи країни Південної Америки, ми відвідали 9 посадників міст, де живуть українці в більшій числі, як у Беріссо, де, треба згадати, міська Рада нагородила нас званням „почесного радицького міста імігрантів” (тобто Беріссо). Це були: Хуан Ларльо Алтерті в Ля Пляти, Хуліо Цераз Сагвієр в Буенос-Айресі, Антоніо Зафра в Роке Саенс Пенья, Хосе Марсіял Кабаллеро в Енкарнаціон, Михайл Геруля в Сан Хозе, Габрель Жельберт в Апостолес, посадник міста Обера і посадник міста Курітіби Маурісіо Фрутет.

З політичного світу ми відвідали: пані Ельву Рулет, віце-губернаторку міста Ля Пляти, д-ра Александро Армендаліса, губернатора Ля Пляти і п. Нестора Елісея, заступника президента послів, теж з Ля Пляти, Хуана К. Пугліссе, президента Федеральної Палати Послів у Буенос-Айресі, як і д-ра Альдо Тессіо, головного дорадника президента Альфонсіна з Буенос-Айресу і д-ра Хуана Антоніо Портесі, фактичного керівника Ля Пляти, міністра внутрішніх справ. У провінції Чако ми відвідали міністра Аркадія Балука, а разом з ним — губернатора Чако д-ра Флоренція Тенева, а в Місіонес зустрілися з Люї Марія Кассоні, заступника губернатора. Зате в провінції Ітапуа, місті Енкарнаціон, ми відвідали губернатора Хуана Карльоса Гомеса Бірі. Вкінці в Курітібі ми зробили візиту губернаторові Курітіби, д-рові Хосе Ріша.

Не минули нас під час наших відвідин і збори, а навіть мали один конгрес, а саме 1-й Конгрес Українських Професіоналів Аргентини в Буенос-Айресі. Надзвичайно цікаво пройшла Надзвичайна Сесія УЦР Аргентини під головуванням п. Дмитра Грабара в Буенос-Айресі, на якій я подав повний звіт з праці СКВУ за минулий рік і подав пляні праці на майбутнє. Були теж ще 3-годинні збори з комітетом суспільної служби, п-і Горачук, і наради з Комітетом Бразилії під проводом владики Кир Ефрема в Курітібі, на яких ми усталі плян відвідин у Бразилії і намітили основуючу збори й цілі заснування Центральної Репрезентації Українців в Бразилії. До речі, цю Репрезентацію дійсно вдалося заснувати, і це є одним з найбільших успіхів поїздки до Бразилії. Українці в Парагваї казали, що ще не готові на щось подібне, але й вони повинні над цією справою подумати і чим скоріше це зробити, тим буде краще. В організації — сила, в тому нема сумніву.

Самозрозуміло, що ми зробили візиту обом нашим владикам, Кир Андреєві і Кир Ефремові, були на закінченні Курсу вишивок ОЖ при філії „Відродження” Буенос-Айресі, відвідали філію УКУніверситету і Курси Українознавства при УКЦ в Буенос-Айресі, як і були на концерті „Просвіти” з нагоди 60-ліття там же. Пластова станиця в Буенос-Айресі окремо вітала нас, святкуючи своє 35-ліття. Були ми й у кількох українських кредитівках: в Буенос-Айресі і в Сан Бернардо. Були й в Домах „Просвіти” в Кармен і в Енкарнаціон, говорили із Шкільним Комітетом д-ра М. Василка, відвідали басейн УКлубу в Апостолес, семінарію О. Василія в Курітібі, хворого владику Мартинца (там же), всяки спортивні domi, між інш. „Полтаву”, Дім ХОС-у (буде п. Іллярій Безручка), Дім для Старших в Дорізоні, віцепректора університету в Курітібі, одного декана українців з університету з Понта Гросса, д-ра Евальда Подоляна, професорів - українців д-ра Еорушенко і м-ра Керечука і т. д. Незабутня була зустріч з українцями в Дорізоні, як і відвідини місця, де індіяни побивали українців-імігрантів, і в Уру Супукай, колисці українського поселення.

Я сподіюсь, що наші відвідини описані деякі з тих, яких ми відвідували, як, напр., п. Богдан Білинський, який розказав у „Свободі“ про заснування Бразилійської Української Центральної Репрезентації. Ще раз стверджую, вже з-поза Бразилії, що другу найкращу шансу на збереження у вільному світі (поза Канадою) мають українці Бразилії. Там є справжній неасимільований український народ, і там живе він під крилами своїх Церков, які роблять все, що тільки можуть, щоб його таким і задержати. Коли б так на поміч Церквам прийшли ще й світський сектор, професіонали, культурно-освітні організації, кооперативи і т. п., то Бразилія вела б перед. Сама Церква із ХОС-м не всилі всього доглянути. Зорганізувати шкільництво, наладити політичні зв'язки, танцювальні групи, клуби професіоналів і підприємців — це вимагатиме дуже багато вкладу енергії і часу, а зокрема — нових методів, бо час не

Перше фото згори: 26. XII. 1984 р. Посадас, Провінція Мілонес. Відвідини у заступника Губернатора, Люї Марії Кассоні, з ліва на право стоять: Ю. Баланди, І. Регей, Люї Кассоні, д-р П. Саварин — Голова СКВУ і Б. Коваль.

Друге фото з гори: Буенос Айрес 13 XII. 1984 р. Візита у Президента Федеральної Палати Послів — Хуана К. Публіссе. Стоять з ліва да права: Мір. Олег Яхно, заступник Президента Фед. Палати Послів, П. Ланило Пена, д-р П. Саварин — Голова СКВУ, Хуан К. Публіссе — Президент Фед. Палати Послів і Б. Коваль.

Третьє фото з гори: 1. I. 1985 р. Голова СКВУ з дружиною Ольгою в товаристві Іллярія Безручка з дружиною ХОС-у, великим добріднем на українські цілі.

Четверте foto з гори: Неділя, 9. XII. 1984 р. Збрізна знімка після зложення вінків Іллярію пам'ятника Тараса Шевченка в Буенос Айрес в Аргентині.

стіть на місці, урбанізація посилюється, а з нею — процес асиміляції. Я мав нагоду багато разів зустрічати батьків-матерів, активних в українському громадському житті, без дітей, і в більшості — дітей уже з високою освітою. А діти відійшли, бо нема для них організацій, в яких би вони могли проявлятися, та й самі батьки не навчили їх, що це непроцінна небаччість — одержувати від своїх батьків і своєї спільноти освіту й дані на краще життя, нічого не звертаючи своїй громаді, своїм землякам. Хто більше одержав, повинен більше давати, а не, здобувши освіту і доробившись, зникати, лишати свій народ і асимілюватися. Але не юсе окрема тема.

Відвідуючи Аргентину, Парагвай і Бразилію, я вислухав чимало привітів, промов, подій і т. п., як і самий безліч разів говорив. Що я казав, залежало від людей, місця, обставин, але звичайно мос слово включало:

Привітання від СКВУ, який презентує коло 3 мільйони українців в діаспорі. Я казав, що Боже Провидіння розсіяло нас по світі, але — що ми с членами великого українського народу, і Церкви, які за кілька років сповниться 1000-ліття, і що наш народ — вічний, бзберіг: найбільшу після росіян державну територію в Європі, бо с нас 50 мільйонів на рідних землях і яких додаткових 10 мільйонів поза Україною в ССР, і коло 3 мільйони у вільному світі, і зберіг історичне почуття окремішності, власної української національності. Цалі я казав, як присмено бачити організоване українське життя, церкви, школи, організації, мистецтво, культуру, підприємства, участь українців у політичному житті країн, в яких живуть. При тому згадував про багатокультурність Канади, як приклад до наслідування, про важливість знання мов, про важливість науки й освіти. Казав теж, що збереження можливе, коли далі будемо держатися нашої мови й культури, наших церков, наших організацій; коли буде співпраця Церкви і народу, коли буде процвітати наука та шкільництво, мистецтво і культура; коли наші люди будуть брати участь у політичному житті країн. Найважливіше — наше власне зусилля, наша власна поставка, що ми хочемо, а зокрема — що ми робимо, що ми дамо нашій спільноті. Казав я, що й поміч державі можлива, якщо ми будемо включатися в

МОЇ ВРАЖЕННЯ З ВІДВІДИНА АРГЕНТИНИ, ПАРАГВАЮ І БРАЗІЛІЇ

Перше фото з гори: Куртиба, Бразилія 8. 1. 1985. Відвідала Губернатора пров'їнції Парана я-го Хосе Ріша чисельна делегація на чолі з головою СКВУ та Еп. Є. Крігіним, головою ХОС. Імреем Безручком, о. Мик. Милусем, архієпископом У. П. Ш. Сніговою посередині: Губернатор, справа Владика Ефрем Кривий, а зліва голова СКВУ з дружиною.

Друге фото з гори: Куртиба, Бразилія, 8. 1. 1985 — Делегати для створення Бразилійсько-Української Центральної Репрезентації: Сидять зліва до права: М. Гец, декан о. Е. Подолян, д-р А. Антонюк, Владика Ефрем, Голова СКВУ д-р П. Саварин, о. д-р М. Милус (УПЦ), І. Безручко, д-р М. Рубиць. Стоять: М. Дирявий, Б. Ко-валь, В. Чмир, п-ні Н. Кирчук і п-ні Рубиць, М. Гец, Б. Білоуський, Б. Савицький, О. Шиманський, І. Миколич.

Третє фото згори зліва: Беріссо, Аргентина 7. XII. 1984 р. Відвідини в с. Коваліка. Голова СКВУ вручує о. Ковалікові Плітну Івану. Стоять зліва: Олег Яхно, Б. Коваль, о. Ковалік, д-р П. Саварин, Іван Регеї і Дмитро Грабар.

Четверте фото згори на право 26. XII. 1984 р. Зложення вінка перед Пам'ятником Т. Шевченка в Енкарнасьон, Парагвай.

П'яте фото зліва, друге з долини: Буснос Айрес, Аргентина — 18. XII. 1984 р. Привітання хлібом і сіллю Голови СКВУ д-ра П. Саварин і його дружини Ольги. Стоять зліва: О. Яхно, доня п-ні Коваль М. Коваль, п-ні М. Коваль. З правого боку стоїть Д. Грабар, Голова Ради У. Ц. Р.

Шосте фото зправа внизу: Беріссо, Аргентина 7. XII. 1984 р. Відвідини сестер Ва-силіянов. З ліва: Б. Ковалік, д. Голова У. Ц. Р. А., п-ні Ольга Саварин, сестра наставниця Єверілія, д-р П. Саварин, гол. СКВУ. Сестри мають державну школу із 500-тими дітьми, з того близько 50 вчаться української мови в суботи. Є також тільки спілковий і народна школа. Стараються зорганізувати середню школу.

її життя, як провідні члени, а при тому згадував про здобутки українців в Альберті: двомовні школи, КІУС, село української культурної спадщини; про те, що в парламенті Альберти с 4 українців-міністрів, і 12 послів, а українці і в парламенті Канади в Оттаві!

Накінець, я закликав пам'ятати про потреби спільноти, кликав бути продуcentами, а не лише споживачами, робітниками-архітекторами, а не лише матеріям, учасниками-активістами, а не лише споглядачами, словом — щоб брали участь в житті, нашому українському, і загальному, і ширити правду про Україну, і здобували для неї приятелів серед вільних народів світу. Не забував згадати теж про „єдність”, якої нам так дуже бракує, і солідарність, і жертвеність на громадські цілі, а зокрема просив, щоб перестали воювати зі собою, а всі свої сили скрували проти наших ворогів. Також говорив про закони життя „меншини серед більшості”, які треба „більше знати, більше робити, більше жертвувати, бути ідеалами, ліпшими” і т. д., часто цитуючи слова Слуги Бога Іоанна Митрополита Шенцицького, який звичайно казав, що „народ двигається вперед тяжкими трудами і жертвами іхніх поколінь, мураплиною працею”...

Закликав я теж, щоб „чогось тут у вільних світах навчилися”, а зокрема законів демократії, і толеранції, і співпраці з іншими, і одночасно інформував, що робить СКВУ, які його завдання, як нам жити взагалі, щоб бути корисними для нашого народу і Церкви! Мовляв, в житті нічого немас даром, за все треба платити, де б ми не жили, а вже найбільше — за рівність, яку треба „взяти”, якої не „дають”. і яку треба постійно боронити!

Усіма нашими силами й засобами, в рамках законів країни нашого поселення, допомагати українському народові в його змаганнях до волі й незалежності, до відновлення самостійності, соборності і народоправності Української Держави.

(Із постанов 1-го СКВУ)

П'яте фото зліва, друге з долини: Буснос Айрес, Аргентина — 18. XII. 1984 р. Привітання хлібом і сіллю Голови СКВУ д-ра П. Саварин і його дружини Ольги. Стоять зліва: О. Яхно, доня п-ні Коваль М. Коваль, п-ні М. Коваль. З правого боку стоїть Д. Грабар, Голова Ради У. Ц. Р.

Шосте фото зправа внизу: Беріссо, Аргентина 7. XII. 1984 р. Відвідини сестер Ва-силіянов. З ліва: Б. Ковалік, д. Голова У. Ц. Р. А., п-ні Ольга Саварин, сестра наставниця Єверілія, д-р П. Саварин, гол. СКВУ. Сестри мають державну школу із 500-тими дітьми, з того близько 50 вчаться української мови в суботи. Є також тільки спілковий і народна школа. Стараються зорганізувати середню школу.

The Medvid Case: American Honor Lost

The Marshal Konev: Poisoning the presummit atmosphere

NEWSWEEK/NOVEMBER 18, 1985

The Medvid Case: American Honor Lost

By FRED J. ECKERT

In the early evening of Oct. 24, on board the Soviet grain freighter Marshal Konev, docked in the Mississippi River just outside New Orleans, 25-year-old Ukrainian seaman approached the ship's rail and looked down.

He was standing 40 feet above the river. It was dark, stormy and raining.

Miroslav Medvid was ready to jump ship and defect to America. He was wearing short pants, a sweater and tennis shoes. He held container protecting personal papers valuable to him.

He jumped, from three stories high, into deep, turbulent water. The shore was more than the length of a football field away. He struggled to reach American soil. He struggled to reach freedom.

Miroslav Medvid reached American soil. He did not reach freedom.

Five days later Anatoly Dobrynin, the Soviet ambassador, emerged from a meeting with Secretary of State George Shultz at the State Department to tell reporters: "It's settled. He's coming home."

One persistent reporter asked: "If Seaman Medvid really wanted to return to the Soviet Union, why did he jump ship and why did he do so many other things that so clearly indicated he wanted to defect?"

Mr. Dobrynin said: "I am not a sailor." Then he chuckled. And then he turned his back and walked away.

Return to a Nightmare

For the Soviet ambassador, the sad case of the Ukrainian seaman is something to laugh about. But for young Miroslav Medvid, his life has turned into a nightmare, a nightmare inflicted upon him by the incompetence and insensitivity of low-level U.S. officials. A nightmare caused by the feeble fears and limp leadership of high-level U.S. government officials.

After Mr. Medvid jumped ship and swam to shore, he encountered Joseph and Wayne Wyman in the parking lot of their jewelry store. The Wymans say he was very excited and nervous, and that he kept looking over his shoulder to see if he was being followed. The Wymans and Mr. Medvid could not understand anything they said to each other.

The Wymans guessed Mr. Medvid might be Russian and concluded that they were witnessing an attempted defection. They also concluded that he was asking them to take him to the police. Wayne Wyman drove him to a police station. Mr. Medvid was so grateful that he tried to kiss Wayne's hand. Three Soviets later showed up at the jewelry store and one of them told Joseph Wyman in English that they were looking for a friend who had "fallen overboard." Joseph told them he had seen no one.

The police took Mr. Medvid to the Harbor Police, who in turn handed him over to the Border Patrol, a part of the U.S. Immigration and Naturalization Service. The po-

lice say Mr. Medvid smiled and laughed and seemed very happy.

The Border Patrol set up a three-way telephone interview with Mr. Medvid, a Border Patrol agent and Irene Padoc, a New York-based translator who works part time for INS. She is the only American ever to have spoken with the Ukrainian seaman in Ukrainian. She has testified that she told officials at the scene that Mr. Medvid said he didn't want to return to the ship and did want political asylum. It is standard INS procedure to tape and transcribe such a sensitive conversation—but it was not done in this case.

For reasons that have yet to be explained, U.S. Border Patrol officials told two employees of Universal Shipping Agen-

Medvid again dived into the river and swam to shore. Soviet officers and two Americans grabbed him. He screamed, kicked and bit. But he couldn't escape.

МОРЯК, ЯКИЙ ЗРУШІВ СОВІСТЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ

The case of Soviet seaman Miroslav Medvid [above] might be presented by President Reagan when he meets Mikhail Gorbachev.

Chicago Tribune, Wednesday, November 13, 1985

EKRAN, PIK XXIV, Ч. 134-137 1985

Issued a statement that ends by saying, "The United States Government considers this matter closed." The statement opens by assuring us that from the moment the department "was first informed of this case, the Department of State has been attempting to determine the intentions of Soviet Seaman Miroslav Medvid."

One would think that a review of Mr. Medvid's actions would make it clear what his intentions were—but nowhere in the State Department "case closed" statement is there a single reference to Mr. Medvid's actions prior to his return to the ship.

The department assures us that it "immediately" dispatched "a Russian-speaking Foreign Service Officer." But Mr. Medvid is Ukrainian, not Russian! And the State Department does not mention in its report that it had rebuffed offers of Ukrainian language translators. The department says it provided "an expert Russian interpreter . . . to ensure there would be no difficulty in communicating with Seaman Medvid." No difficulty for him to communicate in language that Ukrainians resent? Maybe. Maybe not.

Yes, a team of U.S. officials and a U.S. doctor did communicate with Mr. Medvid aboard the Marshal Konev and later aboard a U.S. Coast Guard cutter. But, no, they never once spoke with Mr. Medvid without Soviet agents present. And never once in his own language.

"We insisted," the State Department boasts in its statement, "on a non-threatening environment in which to conduct the interview." Baloney! Wouldn't it have

been more non-threatening if Mr. Medvid had been permitted to speak to U.S. officials without Soviet agents glaring at him and listening to his every word?

We are assured by the State Department that "Medvid appeared to be in generally good condition." Oh? Did the physical examinations given him include blood and urine tests to detect the presence of drugs? Well, no. This despite the fact that we had intercepted a communication between the Soviet Embassy and the captain of the Marshal Konev in which the embassy instructed the captain to administer certain specified drugs to Mr. Medvid. Despite the fact Mr. Medvid once had to be taken to sick bay for nausea.

"Generally good condition?" But U.S. officials observed that Mr. Medvid's wrist had been slit. No mention of that in the official statement! That came out days later in a congressional hearing. Was Mr. Medvid asked if he had attempted suicide? Did we conclude he had been tortured? Such questions aren't raised in the report.

The State Department does mention that Mr. Medvid was examined by a U.S. psychiatrist who found him competent to decide whether he wanted to defect or not. But the department does not mention that the psychiatrist believed that Mr. Medvid knew what he was doing when he jumped ship and that he believed he had been threatened and that he believed the threats involved Mr. Medvid's parents, and possibly a threat against their lives.

The State Department report has it that

we gave this man every chance to defect and that later we afforded him a nice "non-threatening environment" in which to think things over.

The truth, of course, is that a frightened sailor who had been dragged back to the Soviets has very good reason to be leery of Americans—and even more good reason when later they permit Soviets to stand watch over him while they promise him that this time he really can be free. Congressmen Incensed

But the State Department report was enough to convince the White House to echo that the case was closed. It was also enough to incense this member of Congress and many of my colleagues. Some of us asked the president to order an investigation (which he did do) and to detain the ship and give Mr. Medvid another chance at freedom (which he did not do).

We should have announced the immediate suspension of those government employees responsible for this fiasco—pending dismissal proceedings. Mr. Medvid should have come off that ship and into U.S. custody even if we would have had to physically remove him. We should have detained him until the effects of the drugs inside him had dissipated. And we should have demonstrated to him that most Americans are not as dumb and insensitive as the Border Patrol agents who handed him back the first time and not as feeble and deferential toward the Soviets as the U.S. officials who handed him back the second time. And we should have let him meet with Ukrainian-Americans, including those who say they are related to him. We should have done all this not only to give Miroslav Medvid another chance for freedom but also to give ourselves a chance at once for disgrace and dishonor.

The Soviet grain freighter Marshal Konev, waiting on the Mississippi River near New Orleans for a resolution of the Medvid case. In the foreground is a tugboat hired by groups demanding the return of Medvid. The sign in Ukrainian says "We will defend you!"

НЕ ВІРЮ БІЛЬШЕ ВАМ

(ПРИСВЯЧУЮ МОЛОДОМУ
УКР. МАТРОСОВІ —
МИР. МЕДВІДЕВІ)

Не вірю більше вам —
облудні біснесмени,
за ваші вчинки, ваші скверни,
за вашу ложь.

Щоб вам язики задубили
в вашій неправді за права
людини бідної в неволі,
що у своїй нещасній долі
сховалася у ваші сині,

як оцей хлопець — українець —
просить притулку — милостині...
Та на обличчях ваших синіх
не було крихти милосердя:

за спокій, біснес цей проклятий,
ви його кинули у пашу

звірюки лотої і кати...

Хай оцей вчинок ваш ганебний
карбом вам стане на сумлінні!

Знати, як би це був зайорданський,
чи Сахаров, чи хоч Щаранський,
ви би рамено отворили

та ген по світі голосили,
що ви дали азиль, свободу

борцям за право всіх народів.

Та українцеві неварта,

ба небезпечно грati в карти,
коли тут біснес та «розрядка»,
ще й певний спокій і порядки
поміж потугами на час...

We should have. But we didn't. Somewhere out on the high seas the Marshal Konev is carrying Ukrainian Seaman Miroslav Medvid to the hell that awaits him back in the Soviet Union. The ship is also carrying away a full load of American grain. And pieces of America's reputation, pride and honor.

Mr. Eckert, a Republican representative from New York, was U.S. ambassador to Fiji from 1982 to 1984.

O, почекайте тільки трошки,
приайде прозріння теж у вас.
Юнак оцей не сам в країні.
За ним стоять вже мільйони
зілляті в бої за свободу.
Hi! він не сам!
O, раз прояснись «Ангель Сам»,
та вже не буде ані броду.
щоб прірву-річку перейти
І десь приятелі знайти.
аби подали поміч, силу
під серцем нашої планети,
коли над їхнім небосхилом
червоні загудуть ракети.

Михаїло К. Олекса.

12 листопада 85.

СУСПІЛЬНОСТИ

Myroslav Medvid, the young man who dared say that he was Ukrainian, and wanted to live in the U.S. because it "was an honest country." Medvid's present fate is unknown.

УККА в обороні Мирослава Медведя

Вашингтон (УККА). — Справа утечі молодого українського моряка Мирослава Медведя із соєтського торговельного корабля «Маршал Конев», за якого був відстежено його дівчи американською прибережною сторожею назад до корабля, ненадійно набрала світового розголосу, головно внаслідок загадкової поведінки американських урядових чинників.

Молодий моряк, Мирослав Медведь, який назаває себе українцем, а не росіянином, та який походить із Галичини, скочив з корабля а ріку Міссісіпі та на березі заявив, що бажає залишитися у ЗСА. Незважаючи на те, що прибережна сторожа дославила його назад до корабля і ційно негайна акція УККА і адвокатів, а теж і реакція в Конгресі ЗСА на захист Медведя, Т-ва українських американських адвокатів, а теж і реакція в Конгресі ЗСА на захист Медведя спричинили інтервенцію еміграційного уряду і Державного Департаменту, які зажадали передачі Медведя американським еміграційним чинникам, для перевірки його наміру залишитися у ЗСА. Як тверджать передкладачі, які вели розмови з Медведем, він виразно заявив, що бажає залишитися у ЗСА. Тому, що М. Медведь після передачі його американським чинникам, дуже змучений і вичерпаний, а то й хворий, американські лікарі обслуговували його й дочутили відповідником, що були згоди, що на кораблі йому впорскуено якесь наркотик. Згодом еміграційні чинники ствердили, що М. Медведь, якого переслухувано в присутності представника советської амбасади у Вашингтоні капітана корабля, виявив бажання повернутися до Советського Союзу і в цьому дусі написав заяву російською мовою.

На тлі такого твердження еміграційних чинників важко зрозуміти, чому М. Медведь удруте скочив у ріку з американського човна, яким його доставляли до советського корабля, та чому на магався опіслі на кораблі покинути з життям, перетинаючи на руках жили, про що 5-го листопада звітувалася телевізія та що потвердили еміграційні чинники.

Негайно після повідомлення в американській пресі про втечу М. Медведя та доставлення його назад до советського корабля, Крайова Екзекутива УККА почала різні заходи в цій справі. До президента Регена вислано телеграму з докором на поведінку еміграційних чинників та вимогою негайно прослідити справу Медведя, при чому УККА висловив бажання звільнитися Медведем, як українцем, та покрити всі кошти його перебування у ЗСА. Проведено акцію серед сенаторів і конгресменів, які справу Медведя підняли на форумі Конгресу ЗСА. Біль будінків федераційного суду в окремих містах відбулися демонстрації. У співпраці з Т-вом українських американських адвокатів внесено позов до суду з вимогою затримати советський корабель у пристані Нью-Орлінса та переслухати понапо М. Медведя, чи він дійсно бажає повернутися до Со-

вітського Союзу, як це твердили еміграційні чинники. Про акцію поінформовано редакції американських часописів у Вашингтоні, які помістили широкі коментарі в справі Медведя, зокрема «Вашингтон Таймс». Вислопо дві особи до Нью-Орлінса, які на місці зібрали у справі утечі Медведя перевірені інформації.

Справа Медведя, українського утікача з советського корабля, набрала зокрема широкого розголосу в американських засобах інформації, викликаючи здогади про помилкову поведінку американських чинників у цій справі. У вислопі, речник еміграційного уряду признає, 5-го листопада, що дійсно при переслухуванні Медведя трапились «помилки», хоча не сказав, які це були помилки.

Після розгляду позову УККА і українських адвокатів, Вашингтонський суд позов відкинув. Тоді справу розглянув апеляційний суд, але також відкинув позов, мотивуючи своє рішення вимогою «крайової безпеки». Несподівано в цій справі була судова процедура, в якій суддя покликався на становище Державного Департаменту, не беручи до уваги аргументи українських адвокатів. Остаточно, справу спрямовано до верховного суду. Зроблено також заходи, щоби суддя в Нью-Орлінс наказав затримати советський корабель у пристані та поновив переслухати Медведя. Велися дальші заходи, щоби члени Конгресу ЗСА домагались негайної інтервенції у цій справі Білого Дому для затримання советського корабля в пристані, якому апеляційний суд дозволив випливти на море. У той же час, сенатор Симсон перевів дослідження поведінки еміграційних чинників у Сенатському підкомітеті для іміграції і біженців, а конгресмен Том Лентос перевів таке дослідження в Конгресово-му підкомітеті зовнішніх справ для Європи і Близького Сходу.

Уся справа з утеченою М. Медведем і поведінкою американських чинників нагадує утечу литовського моряка С. Кудірки з советського корабля, якого віддано в руки советських чинників та який за втечу дістав 10 років у советських концентраційних таборах. Справа М. Медведя збігається в часі також з утечою молодого советського вояка Олександра Суханова до американської амбасади в Кабулі, столиці Афганістану, з якої його передали назад до советської амбасади, після «запевнення», що в ССР його «не будуть карати за втечу».

Такі факти, напередодні зустрічі президента Регена з Горбачовим у Женеві, наводять здогади, чи не криється за поведінкою американських чинників на магання не дракнити Москви перед запланованими розмовами, та чи не було таємного зговорення між Державним Департаментом і советським урядом у справі передачі советських утікачів? Тільки час може розкрити закулиси цієї містерії, а покищо жертвою політичної гри падуть утікачі з Советського Союзу.

Прости Ім Господи, бо не знають, що роблять

Какуть, що американські урядові чинники скористали з нагоди, що статуя Свободи є в риштуванні в ремонті і має зачленений вид, через це не могла дотягнути його нарушення та співчинії Америки в обороні свободи прав людини. Вони видали насильство в руки московських послів українського моряка Мирослава Медведя, мимо його чайдуш-

ного спротиву. Вони за «миску сочевини» зрадили статую Свободи і вкірили її ганьбою в очах свободолюбного американського народу і цілого вільного світу, підираючи покривдженням нескореним борцям віру у справедливість. Це приkreli більше для нас всіх, але на жаль правдиве. Прости Ім Господи, бо не знають, що роблять.

FATHER, FORGIVE THEM, FOR THEY KNOW NOT WHAT THEY DO.
It has been said that American government officials have taken advantage of the fact the Statue of Liberty is in repair. Because of the scaffolding she has a diminished view of what is happening, and is unaware to see the violation of the traditional American policy of defending freedom and human rights. The Ukrainian sailor, Myroslaw Med-

Fred Eckert

Свідчення робив п. Петро Дудич

Senator Jesse Helms (R-N.C.), chairman of the Senate Committee on Agriculture, Nutrition and Forestry, which held hearings on the Medvid case.

Irene Padoch, Ukrainian American who served as an interpreter for the Immigration and Naturalization Service. She has consistently testified that Myroslav Medvid, in a telephone interview with her, repeatedly insisted that he wanted political asylum in the United States.

МОРЯК, ЯКИЙ ЗРУШІВ СОВІСТЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ СУСПІЛЬНОСТИ

Ніхто не міг передбачити, що 23-річний хлопець, з якогось провінційного села на Львівщині, зрушить совість великого американського народу. Совість приспаву добробутом, совість приспаву незнанням і незацікавленням долею інших людей.

Мабуть не було в Америці ані однієї газети, ані однієї радіопрограми, ані однієї телевізійної станції, які б не говорили і не писали про українського моряка Мирослава Медведя.

Кожний дипломат, кожний політик, кожний американець знає сьогодні це ім'я.

Медведів став символом боротьби за свободу. Символом людини-стрибуна у невідомому.

І сталося те, чого ніхто і ніколи не міг передбачити: президент США, який назава Радянський Союз «чортівською імперією» і державний секретар, який залюбки говорить про США, як країну всіх свобод, закрили очі на страшну людську трагедію, яка протягом більше, як тижня, розігравалася біля американського міста Нью-Орлінс, на радянському кораблі, який вантажив американське збіжжя на американській ріці Міссісіпі.

Українська громада — зокрема українські правозахисники Чікаго, Філадельфії і Вашингтону здали іспит політичної і людської зрілості. Коли вони почули страшний поклик молодої людини до совісті світу, вони відгукнулися. Їхній змаг за право української людини на життя почув цілий світ.

Світ почув голос багатьох сенаторів, конгресменів, журналістів, занчайних людей, які боліли болями Мирослава Медведя і всіх нас.

Але рівночасно цілий світ побачив, якими безсовісними, бездушними і цинічними можуть бути керівники наймогутнішої держави світу, остої свободи і демократії, якою є США. Світ побачив, що в ім'я політичних цілей, в ім'я утонійної загірної свободи, ці керівники не завагаються пожертвувати життям людини, віддати її долю у страшні і жорстокі руки.

Страшна драма, яка розігравалася на річці Міссісіпі вчить нас не вірити порожнім словам про свободу і про людські права, які ми знову почули в день 10 грудня. Трагедія Медведя вчить нас з обережністю відноситися до реторики сильних цього світу, яка дуже часто обертається в обман.

Руспубліканська адміністрація США, П президент і державний секретар обманули українського моряка. Він повірив їхнім приманливим словам про свободу і права людини. За цю наївну віру він може вже й заплатити своїм життям. Він пересвідчився, як і всі ми, пересвідчилися, що свобода не так легко дастись людині, що відважний стрибок у свободу може принести трагічний кінець.

Трагедія Медведя заставила нас побачити американську спільноту дещо іншими очима. Ми побачили, що американська людина може боліти і нашими болями. Ми побачили, що право на свободу, за право на вільне життя треба зводити затяжні бої. Свободи нам ніхто не даст. Її треба вибороти. Ми довго за неї боремося. Для нас це вічність. Як і вічність були для Медведя години, хвилини, секунди на ріці Міссісіпі. В душі його напевно до останньої хвилини жевріла іскра надії, іскра віри, яку гасили цинічні сильні цього світу, бенкетуючи в той сам час у Білому Домі, у ті самі хвилини, коли відплывав з Нью-Орлінс радянський корабель з нашим геройчним юнаком.

Крізь загратоване вікно, морські хвилі американських свободівих вод, перемінювалися для Медведя у колючі терни.

Десь далеко відпливає «Маршал Конев», він везе українського моряка М. Медведя в пекло, яке його чекає в Радянському Союзі. Корабель також везе американське збіжжя. І шматки американської репутації, гордості і честі

Конгр. Фр. Екерт

о. П. Галадза промовляє.

УКРАЇНЦІ ЧІКАГО В ОБОРОНІ МИРОСЛАВА МЕДВЕДЯ

Professionals'/lawyers' benefit honors Julian Kulas, Polovchak case lawyer

by Yaro Bihun

WASHINGTON — Julian Kulas, the Ukrainian American lawyer from Chicago who successfully championed the right of the "littlest defector," Walter Polovchak, to remain in the United States, was honored here October 19 at a gala co-sponsored by The Washington Group and the Ukrainian American Bar Association.

Presenting the award, UABA Board of Governors chairman Walter Anastas praised Mr. Kulas's intense professional and personal commitment in the long and difficult legal battle to keep the teenage Ukrainian boy from being forced to return to the Soviet Union. It was a "human cause" that involved "a feeling for freedom by a young man who deserved the help," he said, "and Julian did give him fantastic, tremendous help in the best tradition of the legal profession."

The award was presented as part of the Scholarship Benefit Gala at the Capital Hilton Hotel, three blocks from the White House. Organized by The Washington Group, an association of Ukrainian American professionals, as a celebration of its first anniversary, the banquet/ball was co-sponsored by the UABA, which held its annual convention in Washington that weekend.

Proceeds from the benefit banquet will be used as start-up money for a TWG scholarship fund.

The evening's program featured William Bradford Reynolds, assistant attorney general for civil rights, as the guest speaker. The senior Justice Department official praised Mr. Polovchak for choosing freedom and sharply criticized the American Civil Liberties Union for its efforts to have him sent back to the Soviet Union.

As the second major theme of his keynote address, Mr. Reynolds defended the manner in which his department's Office of Special Investigations (OSI) obtains, verifies and uses Soviet-supplied evidence in deportation hearings against alleged Nazi collaborators and war criminals from eastern Europe.

Kulas receives award

The more than 250 people attending the gala gave Mr. Kulas a standing ovation as he accepted the award. Michael Sotirhos, U.S. ambassador to Jamaica, was among the honored guests.

"Little did he know what he was getting into" when, in 1980, he took the case of the then 12-year-old Walter "out of a combination of sympathy for the

boy and a feeling of responsibility to help a fellow Ukrainian," Mr. Anastas said of Mr. Kulas.

"His intense absorption in the Polovchak case involved very substantial sacrifices" in both his business and family life, he said. Since the youth was not a fee-paying client and public donations did not fully cover the direct court costs, Mr. Kulas, in effect, financed the five-year court battle "fairly much himself," Mr. Anastas said.

Polovchak case revelation

Accepting the award, Mr. Kulas disclosed for the first time that Walter's father originally wanted to return to the Soviet Union alone; a fact that could not be disclosed during litigation.

"He wanted to dump the family and go back by himself," Mr. Kulas said, "but the Soviet officials would not grant him a visa to return to the Soviet Union because, obviously, it wouldn't have looked right for him to come back (alone) — there would be many questions asked by the people in his town."

This fact about the family relationship, he said, could not be raised in juvenile court, and the case was perceived as a custody case.

"The Walter Polovchak case was never a custody case," Mr. Kulas stressed. "It was a case of a little defector who refused to go back to the Soviet Union because he had sampled freedom" and who would be persecuted if he were forced to return.

The ultimate court decisions in the Polovchak case made two important points, according to Mr. Kulas: 1) for the first time the court took judicial notice that Soviet citizens who refuse to return home and are forced to do so would be subject to persecution; and 2) that although parental rights are very significant, they are never absolute, and that the interests of both the parents and the minor must be weighed.

Mr. Kulas said the case made a point about the nature of America as well, a country where a young refugee from the Soviet Union was defended by a lawyer who also had come to the United States as a 12-year-old refugee fleeing from the same Soviet Union.

"Nothing gave me more pleasure," he said, "than to defend another fellow Ukrainian, to enable him to live in freedom for the rest of his life."

Mr. Reynolds, in his keynote address,

Assistant Attorney General William Bradford Reynolds addresses the banquet.

praised Walter Polovchak for the steadfastness of his conviction. "That a boy of 12 would have the appreciation of freedom and the courage to make such a choice, is one of the most inspiring human episodes of our time," Mr. Reynolds said. He characterized the subsequent legal battle as a case of "freedom vs. tyranny," and he criticized at length the American Civil Liberties Union for its role in fighting against Walter's quest for freedom.

Defense of OSI methods

Defending the use of Soviet-supplied evidence by the OSI — although he never referred to that unit by name — Mr. Reynolds assured the audience that the question of evidence obtained from the Soviet Union is not treated lightly

by the Justice Department. Its attorneys are directed "to take every precaution to ensure that every scrap of evidence used in trial is genuine and trustworthy," he said.

The Reagan administration official said that no one can deny that the government must vigorously enforce the laws against those who came to the United States illegally, concealing their participation in war crimes. He was applauded when he added: "There is equal unanimity, I am certain, on the fundamental proposition on which our jurisprudential system rests — that no one accused of such conduct should be made to give up cherished freedoms until the case is made against him on hard evidence." He stated that "loose, unsubstantiated and unsubstantiable assertions are not hard evidence."

"Please understand that I'm not here defending the Soviet system; I am here defending — and proudly so — the American system of justice, the rules of which govern our operation. For in the final analysis, American law and American procedure are the ultimate safeguard," he said.

Challenge to Ukrainian lawyers

In conclusion he called on the Ukrainian American lawyers to "help us to find new ways to test testimony, help us to find new ways to obtain the evidence that is accurate and authentic, and challenge the evidence vigorously in court when you think it is flawed."

Following Mr. Reynolds' remarks, UABA president Bohdan Futey, who had introduced the guest speaker, asked that the Justice Department take under

consideration "the political motivation of the Soviet Union in commencing many of these cases and the role that it would play in dividing the various communities in the United States." He also noted that defense costs for an individual so accused was exorbitant.

The Washington Group president Natalie Sluzar noted in her closing remarks that in the year and a day since its founding, the Washington-based professionals' organization has grown to include more than 220 members from all over the United States, as well as Canada, Europe and the Middle East.

The Scholarship Benefit Gala, which drew guests from as far away as California and Canada, is slated to be an annual event, according to TWG special projects director Martha Mostovych, who organized the gala. The Iskra orchestra provided music for dancing.

Upcoming events on the TWG calendar include a Friday Evening Forum with Paula Dobriansky of the National Security Council staff at the St. Sophia building on November 15 and the showing of "The Harvest of Despair," the documentary film on the artificial famine in Ukraine, at the Biograph Theater in Georgetown on November 26.

Reader's Digest

When the Chicago police came for him, Walter Polovchak was 12 years old. He stood barely four feet tall, weighed 84 pounds and was very frightened. Walter had run away to prevent his parents from taking him back to the Soviet Union.

At the police station, he tried to explain: "Here is free country. I go church, nobody punish me. I go back, they put me in jail or to mental house. Never I go back!"

"Never I Go Back!"

Julian Kulas (left) receives UABA award from president Bohdan Futey.

Вашингтон, Д. К.

Володимир Половчак промовляє під час заприємлення для одержання американського громадянства. Зліва: Конгресмен Лориан (Каліф.), Конгресмен Джек Кемп (Н. Іл.), Вол. Половчак, Сенатор А. ДаMото (Каліф.), Сен. Аллен Діксон (Ілл.), адв. Юліан Кулас.

Спрингфілд, Іллінойс.
Наталка Половчак (сестра), Губернатор Джемс Томпсон, Вол. Половчак і
адв. Юліан Кулас.

Ділимося з Вами — Дорогі Браття і Сестри українці у всьому світі, що в третю річницю посвячення Святоуспенського Храму в Люрді, наші священики з Преосв. Владикою Михаілом Гринчишином на чолі — дали завданок на гарний дім для потреб українських паломників.

Цей гарний дім має 44 кімнати, ідальню-залию на 130-150 осіб, є впівні вивінаваний устаткуванням, — потрібним для прийняття паломників. Для нас українців, це великий здобуток, це наче ОАЗА ВОДИ ЖИВОІ, в пустині нашої скитальщини до Обітованої Землі. Дім в сусістві, лише через доріжку до нашої Церкви, вікна в вікна, двері в двері, до нашого Дому-Віллі Святого Хреста. Непрощеним гріхом було б для Української Спільноти, наколи б ми прогайнували цю нову золоту нагоду!

Як душпастир для Українців в Південній Франції та Парох для Українців в Люрді, в імені ініціативного Комітету Українців Релігійного-Національного Центру в Люрді маю шану звернутися із палким закликом до всіх Симпатіків, Любителів-Лицарів Пренепорочно Зачатої Діви Марії, Люрдської Пані, — в Європі, Америці, Канаді та в Австралії — поспішити нам зі щедрою допомогою!

Безлюблені Сини і Дони Люрдської Пані, Дорогі Браття і Сестри, будьте Співбудівничими Української Осели в Люрді. Це буде Ваші дім, так, як вже є Вашою золотобанною Церква. Наша Церква це наша спільна гордість і слава! Слес вона, ця церква, на всі високі гори, як Перла України — ніхто з Вас не збіднів, що став її співбудівничим, а наша Церква пригадус світів про Християнську Україну! Геній Українського Творчого Духа шукає свого вияву, взноситься в гору, до небесних висот, бо з Неба на нас глядить Пречиста Діва Марія-Княгиня України-Свята Козацька Покрова.

Ми віримо твердо і непохитно, та молимо Святого Духа Животворящого, щоб надихнув Ваші патріотичні, палкі серця, щоб нам скоро

ВСЕУКРАЇНСЬКА ДУХОВА СІЧ НАД АТЛАНТИЙСЬКИМ ОКЕАНОМ

Гостинниця „Веселка України“ в Люрді

В. Половчак — вільний!

СВОБОДА — НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК НА УРОДИНІ

До теплих привітів, які надійшли Володимирові Половчакові з днем його 18-их уродин, прилучиться кожна свідома одиниця, яка знає, що Володимир пережив за останніх шість років. Вміле заступство адвоката Юліана Кулиса з співпрацею цілого ряду співробітників довели до хвилини, коли юнакові — в день уро-

го родинні, перебіги судів, проти заходи позиційної сторони. Останнім часом і американській пресі падало у вічі порівняння долі і вибору Володимира до американської дівчинки Семанти Сміт. Семанта запросила до себе в Кремль Юрій Андропов, советський кат, який всміхався до дівчинки, обдарованої її цінними дарунками, а тим часом советсько-російські війська мордували безборонних дітей нескореною афганського народу.

Широкопочитний «Нью-Йорк Пост» з 1-го жовтня ще раз підкреслив різницю між обома дітьми в статті п. н. «Володимир І Семанта: аналіза іронічної ситуації». Автор статті — Дон Feder — правильно підкреслив різницю в оцінці поведінки обох дітей в ліберальній пресі. Семанті потрактовано як героїною, а на Володимира дивилися як на джерело, якого треба було чим швидше позбутися...

«Цікаво, що ці самі люди, які вважали, що 12-літній Володимир Половчак не знає, що робити, були певні, що Семанта Сміт точнісною знає, що вона робить, хоч їй було тільки 10 років. У іншій розінці Семанта на 14-денний тур могла краще розірвати наміри советської влади ніж Володимир, який впродовж 12-ти років був советським підданим».

Дон Feder переказує історію долі Володимира і атакує двоєдність Спілки Громадянських Свобод. На вільний землі Вашингтона опинився ще один емігрант, який здобув право свободи важкою битвою по судових установах проти великої потуги в світі — СССР, яка не виявилася в силі дати собі раду з малолітнім хлопцем і його здібними адвокатами, за що ми їм від серця gratuluysem!

Американська преса широкого засилу відгукулася на справу українського юнака з зацікавленням і часто друкувалися статті про його справу — історію Йо-

(O. P.)

НАЦІОНАЛЬНА ТРИБУНА 20 жовтня 1985

HANDWRITING ON THE ACADEMIC WALL

Unrest in American Colleges and universities will signal the death knell of the capitalistic system of government

помогли, щоб наш завданок не пропав, але, щоб цей дім: „ВЕСЕЛКА УКРАЇНИ“ розвеселив засмучені серця всіх хворих, на душі і на тілі, всіх, що терплять і сумують, щоб у наступному році всі наші паломники до Люрду замешкали у своєму Українському Домі.

На нас глядять св. Кирило і Методій, перші апостоли, на нас глядить св. Рівноапостольний Хреститель Русі-України Володимир Великий та всі мученики, лицарі нашої славної козацької землі, та не лише ті, що вже отримали вінець вічної нагороди, але також ті всі катожники та мученики-лицарі-герої за Бога і Україну, що є живими свідками нинішніх часів.

Я Вам напишу лише про один взнеслий — геройський приклад: Один наш катожник, що 25 років карався в сибірських ляграх, як лісоруб, передав на Храм Пречистої в Люрді всі свої щадності — „ЗОЛОТОУ ЦЕГОЛІКУ“ з проханням, щоб за нього молитись в цьому святом місці. Щоб переслати йому посвячені в Українській Церкві в Люрді ікої, щоб коли вин помре, вложити їх йому до труни. Мовляв, це буде його виказка перед Господом Богом його живої, творчої віри, це буде його свідоцтво любові до Матінки Божої.

Хто з нас перший піде геройським слідом нашого катожника, святого героя вічноїжової Християнської України?

Віримо, що наш заклик діткнеться струн Ваших палкіх Українських сердець, Вам на вічну нагороду від Бога, а Україні на прославу та честь, на нев'ячучий вінець!

Ваші пожертви просимо передавати до Вашої парафіяльної канцелярії.

о. Василь Прийма

ЦЕРКОВНИЙ ВІСНИК — 1 ГРУДНЯ 1985

Tales of Ukrainians helping the Nazis are KGB fiction

Harvey Matthew (Letters, Aug. 14) parrots a worn-out Russian KGB-fabricated tale about Ukrainian-Nazi collaboration.

Because the largely anti-communist, 50 million Ukrainian nation has been a soft underbelly of the Russo-communist empire and because Ukrainians have been highly effective in countering the sinister Soviet propaganda in the Free World, KGB has been feverishly fabricating Nazi-collaboration tales to besmirch the good name of the hardworking, deeply religious, patriotic citizens of Ukrainian parentage in the Free World. By such smear tactics the Soviets are attempting to minimize the work of Ukrainians who have enlightened the citizens of the West to the perfidy of the U.S.S.R., the last

truly colonial empire in the world. Regrettably, Matthew would not mention that countless Ukrainians, at the risk of their lives, saved innumerable Jews from the Nazis. The Ukrainian Catholic Metropolitan Andrew Sheptytsky, with his brother, saved several hundred Jews from German arrest by hiding them in the Ukrainian monasteries of the time.

Matthew also would not mention the fact that the Ukrainian Insurgent Army, UPA, fought in a valiant and admirable way both the Nazis and the Russians for an independent Ukraine, and that numerous Ukrainian political leaders were prolonged inhabitants of the Nazi concentration camps, where many of them perished.

J. A. Borden, West Town

CHICAGO SUN-TIMES, Friday, September 6, 1985

Bloody Ukraine

Bloody Ukraine

It would be fair to consider who started the attacks and reprisals in the Ukraine during World War II. When the Soviets occupied Galicia (the Polish Ukraine) in September 1939, Jewish leftists were armed by the Soviets and collaborated in the roundup of Polish officials and Ukrainian nationalists. It is too much to expect that there would not be reprisals when the Soviets were driven out in June, 1941.

During World War II, the Ukraine was a bloody scene with, in addition to the Soviet and German armies, three groups of guerrillas operating—pro-Soviet fighting the Germans, pro-German fighting the Soviets, and Ukrainian nationalists fighting both the Germans and Soviets. The Organization of Ukrainian Nationalists continued to battle the Soviets until 1952.

When Harvey Matthew of Forest Glen (Letters, Aug. 14) speaks of earlier clashes between Ukrainians and Jews, he should be reminded that Ukrainian peasants were provoked by educated Jews acting as estate stewards and collection agents for Polish and Russian landlords who had robbed the peasants of their land.

British landlords and stewards received similar treatment from outraged tenant farmers in Ireland (for example, the 1798 rebellion in

Wexford). The Ukrainian peasants' farms had been taken away from them and they were reduced to sharecropper tenants and virtual slaves, the same thing that the Soviets did to them in the '20s and '30s.

When Jews settled in the "Pale" (the Ukraine and Belorussia), that area was part of the Grand Duchy of Lithuania; at the time there was little friction between the incoming Jews (refugees from farther west) and the Ukrainians and Belorusians, who had control of local affairs under the Lithuanian Grand Duke. When Russians seized control of the Pale in the 1700s, they refused to permit Jews to migrate to Muscovite territories farther east and north.

Forty years after the end of World War II, the reprisals go on. Information furnished by the Soviet KGB is being used by our Department of Justice in the prosecution of those accused of war crimes. Under its various names since 1917, the Soviet KGB has slaughtered many more millions than Hitler's Gestapo, but our government uses information from those lying murderers and then does not even give the accused a jury trial when it is asked for.

Robert J. Gorman, Edgewater

CHICAGO SUN-TIMES, Wednesday, September 4, 1985

Зложіть Дар на ЛІТ ФОНД І. ФРАНКА

Walter and his sister Natalka get hug from attorney Julian Kulas

which time all legal battles came to an end. Walter is now legally an adult with the power to decide for himself where he wishes to live, and he has announced his intention to seek US citizenship.

Walter was only twelve years old when he arrived in the US with his parents, a younger brother and older sister. He was old enough, however, to realize that he had come to a better life and when his parents surprisingly announced their intention to return to the Soviet Union, Walter announced his intention to stay in the US.

The young adult's main concern now is getting a high school degree and continuing on to college, maybe to study computers.

Walter has not heard from his parents in the past 18 months.

UKRAINIAN ECHO — October 30, 1985

HELP ALL THE OPPRESSED PEOPLE!
HELP THE UKRAINIAN NATION!
HELP THE UKRAINIANS IN POLAND!

ЕКРАН, РІК XXIV, Ч. 134-137 1985

В НЮ ЙОРКУ ПОМЕР Д-Р В. ДУШНИК

в. и. в. душник.

Світлив — д-р Р. Голят.

Нью Йорк. В четвер, 5-го вересня 1985 року, тут у пізніх ноподільсих годинах, номер після тяжкої хвороби, на 77-му році життя ся, д-р Володимир Душник, політично-громадський лікар, журналіст-публіцист, колишній відповідальний редактор „Українського Тижневика” і сінієр-редактор „Свободи”, редактор „Українського Кварталника”, який появляється англійською мовою, як орган УККА, редактор „Націоналіста” в Нью Йорку (1936 рік), „Вісника ОДВУ”, подом „України”, дописувач до багатьох інших українських і англомовних газет, автор багатьох історичних видань, популяризатор української справи серед англомовного світу.

Сл. п. д-р В. Душник народився в Західній Україні, закінчив класичну гімназію в Бережанах, матуру здав у Львові. В роках 1932-35 студіював на університеті в Люксембурзі, Бельгія, здобуваючи там ступень бакалавра політично-суспільних наук; в 1935 році прибув до Тегельних Стейтів Америки і в роках 1937-40 вступив на студії в Колюмбійському університеті, здобуваючи диплом магістра політичних наук і міжнародних відносин. В 1965 році здобув докторат в Українському Вільному Університеті в Мюнхені, Німеччина, обороняючи тезу „Українська Центральна Рада і Російське Тимчасове Правління”. В роках 1942-45 служив в американській армії і брав участь у боях й інвазіях Сайнану, філіппінських островів, Окінави і Японії; при кінці 1945 року, був офіційним перекладачем в штабі ген. Даглеса МакАртура в Манілі і в Токіо.

Ще за часів його гімназійних ступінь появлялися його вдумливі статті під різними псевдонімами в „Новому Часі”, „Українському Голосі” (Перемині) та „Смолоскипах”, видаваних у Львові ред. Осіном Богдановичем.

Будучи за кордоном, д-р В. Душник багато подорожував, відржував тісні звязки з провідними членами ОУН, тут грівався з провідником ПУН полк. Евгеном

о. мітраг Іван Сиротинський

В НЮ ЙОРКУ ПОМЕР Я. ГНІЗДОВСЬКИЙ

я. гніздовський

Нью Йорк. — У п'ятницю, 8-го листопада ц. р., після торжественних Богослужень за волю України в память Героїв І-го листопада і замучених голodom 1932-1933 років, після полагодження різних парохіальних справ, стало битися серце Всесв. о. мітрага ІВАНА СИРОТИНСЬКОГО, декана і пароха Свято-Миколаївської церкви в Торонті.

Не лише вірні Свято-Миколаївської церкви, але всі ті, що знали бл. п. о. мітрага Івана Сиротинського, з великом смутком і жалем прийняли ту болючу вістку, ту велику втрату.

Не було жодної ділянки душпастирської і суспільної праці, якій бл. п. о. мітраг. Сиротинський не присвячував би особливої уваги. Він був взірцевим душпастирем, опікуном молоді, учителем Рідної Школи, Курсів Українознавства, відданим опікуном дівочого хору „Веснівка”, опікуном Пласти, організатором цілоденні школи ім. Патріарха і Кардинала Йосифа, учасником нарад Президії СКВУ, членом дирекції Т-ва „Свята Софія”, духовним опікуном Братства Українців Католиків, членом управи Товариства Священиків ім. Св. Андрія, співредактором священичого журнала „Нива” і „Мета”, кореспондентом багатьох наукових і суспільних журналів, членом дирекції Кредитової Спілки св. О. Миколая, відданим опікуном молодих подруж і завжди готовим до помочі в усіх ділянках нашого організованого життя.

З смутком в серці складаємо ширі співчуття Вдостойній Дружині Покійного, Марті з дому Охримович, доням, ВПреподобній Сестрі Тересі, СПДМ, Лідії з мужем і трьома внуками, Лесі з мужем і внучкою, Оленці з всією Вдостойній Родині.

Вічна пам'ять і слава взірцевому священикові-душпастиреві, що залишив нам щедрість великої душі і приклад любові Бога, України і Рідного Народу.

Священиче Товариство св. Андрія

Пам'яті пароха Свято-Миколаївської церкви
о. мітраг. Івана Сиротинського
присвячує...

Упав наш Дуб!
Діждатись прагнущ ще весни,
Корінням в Рідну Землю прорости...

Але упав...
Осінній подув Листопада
Його зломив!

Який страшний той Листопад,
Сильних з корінням вириває,
Як смерть, підкошув життя...

Той Листопад,
Він не зрікається своїх традицій,
Немов повторює слова:
„Нам тільки плакати, плакати, плакати...”

Ta дух життя покаятись нас кличе,
Між нами смерть держить мечя,
А смерть така страшна:
покайтесь!

Марія Козак

JACQUES HNIZDOVSKY

Jacques Hnizdovsky, an artist whose woodcut prints were shown in galleries and museums around the world, died Nov. 8 at Lawrence Hospital in Bronxville, N.Y., after suffering a stroke. He was 70 years old, and lived in the Riverdale section of the Bronx.

Mr. Hnizdovsky, a painter as well as a graphic artist, was born in the Ukraine in 1915, and studied in Warsaw and Zagreb, Yugoslavia, before moving to the United States in 1949. His career as an artist in the United States began in 1950, when he won an award from the Minneapolis Institute of Arts for prints he had made in Zagreb.

ВІД ВИДАВНИЦТВА, РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ

Просимо Шановних Читачів, Учителів, Виховників, Родичів, Симпатиків і Співробітників журналів і в майбутньому дали заохочувати своїх знайомих та приятелів до читання і передплатації „Екрану”. Кожному новому читачеві радо вішлемо журнал для пізнання його змісту без жадного грошевого зобов'язання.

У нашому видавництві можна набути кожноточною цілі комплекти „Екрану”, за

He was known best for his woodcut prints, which were exhibited at galleries in London, New York, Los Angeles, New Orleans, and many other cities. He also illustrated many books, including volumes of poetry by Keats, Coleridge and Robert Frost.

His works are represented in the permanent collections of the Museum of Fine Arts in Boston, the Cleveland Museum of Fine Art, the Philadelphia Museum of Art and other museums.

He is survived by his wife, Stephanie, and a daughter, Mira, both of Riverdale.

THE NEW YORK TIMES,
NOVEMBER 19, 1985

Війнятком двох чисел. За інформацією, замовленнями та оказовими числами просимо звертатися на адресу видавництва „Екрану”: Адам Антонович

2222 W. Erie St., Chicago, Ill. 60612

Цією дорогою запрошуємо як старших, так і молодь до співпраці в розбудові єдиного того рода ілюстрованого українського журнала в вільному світі, з огляду на його соборницький зміст.

Адам Антонович

ЧИ ВИ ВЖЕ є ПЕРЕД
ПЛАТНИКОМ „ЕКРАНУ”?

Роман Раковський

НА ВОЗІ І ПІД ВОЗОМ

По закінченню чеської „Високої Торговельної Школи” в Празі з дипломом „Інженера рерум комерційрум” я повернувся 1923-го року до краю зеленою граніцею через Карпати. Мені було 24 роки і я побачив, що ніяких виглядів знайти працею по своєму фаху не було, бо великих наших підприємств не було, а до польських чи югославських наші люди не мали доступу. Але в той час у нас починалася праца над відбудовою зруйнованих війною і втопленнями низких українських кооперацій. Мій батько сл. п. о. Йосиф Раковський брав живу участі у тій діяльності і мене познайомив з коопераційними рухом.

В березні 1924-го року я став на працю в Ревізійній Союзі Українських Кооперацій у Львові як редітор українських кооперації різного вигулу. Це була тяжка праца — з тижні кожного місяця підлілок в терезі, получених з різними невіноголами. Всесвіт я знайшов час і разом зі службовими львівськими коопераційними центральми започаткував творення промислових кооперацій „Суспільний Промисл” і при незданий фінансовій допомозі невеличкого банку Товариства „Союз Українських Примітивних Службочої” (Супруга) у Львові урухомив фабрику шикорії та підмінок як у Львові. Вироби фабрикінської „Луна” і підмінок якіні „Пражан” пошиглися в скромному часі головно при допомозі сітки українських споживчих кооперацій в цілому краї, а згодом настала серед чужих клієнтів, так що в 1939-1940 роках на фабриці працювало понад 100 робітників і службовців. Кооперація мала великий, модерно устаткований фабричний будинок у Львові і сушарню шикорії в Жовтівці, разом маючи варості поверх одного мільйона золотих полів. Як начальний лінієктор від початку, я щойно з початком 1939-го року передішов на погані час погані на фабрику, похидаючи Р. С. У. К. Два другі директори біж. Сильвестр Павлик і Іван Грещак залишились дальше до ходячими. З приходом більшевиків у вересні 1939 р. на мої плечі упала весь тигар: давати продукцію не одержуючи постачання потрібник для цього матеріалів. Нам бракувало головно палине, тому що замовлене перед війною вугілля не доставлено. Прийшлося з трудом злобути пальне шляхом вимінки на наші вироби, як також харчі, олія і взуття для працівників фабрики, які за свою платню в беззарплатних грошей не могли нічого купити. Але ми перебули щасливо важку зиму і давали весь час пропулки. А толі, в травні 1940-го року нашу „промкооперацію” націоналізовано, призначено партійного лінектора і я мусив покинуту ту „свою лінітнину”.

Я знайшов працею як „главбух” на фабриці ресорів та інших металевих виробів, від РЕДАЦІІ:

“Вояки Дивізії „Галичина”, Першої Української Дивізії Національної Армії в Британському таборі полонених „5Ц” у Белларії, Ітаїя, червень-жовтень 1945”. Знаність — це той останній етап колишніх вояків Першої Дивізії „Галичина”, які зуміли прорватися з трагічного котла під Бродами і пересмаришували через Словаччину й Австрію аж до північної Італії.

Іван Кедрин
Рецензія

ОСТАННІЙ ЕТАП
УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ
(Василь Верига: „Під сонцем Італії”, В-во НТШ,
Нью-Йорк, 1984)

на Республіка” — існування якої мало кому відоме. Останній, тут обговорюваній твір Василя Вериги, високоосвічені людини, бібліотекаря Торонтського університету й активного громадського діяча, носить всі прикметні й попередній творам того автора риси: Василь Верига не є письменником-белетристом, який вивлює би буйну фантазію, багатство мовних пов'язтвів і пов'язання десяток осіб в один повістевий вузол. Твори Василя Вериги — це твори дослідника, який відзначається незвідними дотепер фактами, — це причиники до вивчення новітньої історії України.

“Під сонцем Італії” — ще останній етап мандрівки по Європі Першої Української Дивізії Галичина, з її найважливішим і найтрагічнішим босм під Бродами, де загинули тисячі добровольців у німецьких унiformах, але з українською визволицькою ідеєю та з думкою про Україну. “Під сонцем Італії” — це надзвичайно цікавий і вартісний причиник до історії Першої Дивізії Галичина, в якій Автор книжки

був старшиною, — надзвичайно вартісний для насвітлення тієї темої і похмурої сторінки політики Заходу, спеціально Великої Британії, яка в Ялтинському договорі погодилася на вимогу Сталіна, щоб видати Советам всіх, які народилися на території ССРС. Видача англійцями більшовицьким цілого російського корпусу генерала Власова разом із самим Власоним — це була класичний доказ на правильність вислову французького дипломата Нанполеонського Талейрана на Віденському Конгресі 1815 року: “Це щось гірше, як злочин, бо це глупота”. Де був глупід видавати на смерть тисячі старшин і вояків, які були ворогами більшовицької імперії і природними союзниками Заходу? Ця злочина політика Заходу, яка склалася на Ялтинській конференції під віршним впливом американського демократично-ліберального амбасадора у Москві Аверелла Гаррімана, а також просто совєтського “довіреного мужа” в американському Державному департаменті Альжіра Гіса, засудженої згодом на 5 років в'язниці за кривоприєту, а після шпигунство (бо справа шпигунства була вже “задавнена”), та злочинна політика проявилася у словах за “радянськими громадянами” у таборах Ді-Пі, коли наші люди мусили скриватися у лісах на час перебування у таборі советської “репатріаційної комісії”. Василь Верига оповідає, як командування рештою Першої Дивізії, які проповідався з-під Бродів під югославським італійським кордоном, маневрувало, щоб дістатися на територію, зайняту англійцями і як їх засовувано англійському командуванню, що Дивізія Галичина від самого початку свого існування застежена була собі в німецькій військовій і політичній верхівці, що вона воюватиме виключно на східному проти більшовицькому, а не західному противником.

На цьому місці хочемо виявити українські спільноти що одно добре засекречено його діло, а саме: Книжку п. и. „Подорожу на майданчик” під псевдонімом Юрія Осиповича, написав Іван Роман Раковський. На цей твір появилися рецензії рел. Барагура у Свободі, проф. Романенчука в Америці та д-ра Кухара і в Америці І в Народній Волі. Цей твір є зголошений на VII-й Літ. Конкурсі Літературного Фонду ім. I. Франка в Чикаго.

Василь Верига

Василь Верига, як згадано вже, фаховий освічений бібліотекар, знає, як мас виглядати книжка, щоб можна піднятися її під поняття книжки наукової. Тому там наприкінці кожного розділу додані “Бібліографічні замітки”, незалежно від них подана бібліографія, книжки й журнали, якими користувався Автор, поданий теж докладний індекс прізвищ. Обкладинку

оформив о. М. Малюжинський. Вона оригінальна, радше ілюстраційна, а не графічна, з бароковим будинком і гуртом вояків біля погона та паличом сонцем — червінь з частиною чорних букв. Жаль, що тільки брошувана, а не полотнищя обгортає книжку, яка запевнила б довші збереження такої цікавої вартісної книжки.

Перша Дивізія не залишила по собі тієї великої кількості стрілецьких пісень і мистецьких творів, що їх склала Пресова Квартира Українських Січових Стрільців. Це була надто сурова військова формaciя, яка перешла страшне важкий вишкіл у Дембіці і Нойгаммер, та яка просто “не мала часу” на романтику, якою окутаний перший український новітній військовий легіон, якими були Українські Січові Стрільці. Але голова Головної Управи Брат-

ства кол. членів І УД УНА д-р Мирослав Малецький на недавньому своєму виступі в Нью-Йорку мав стовідсоктуваші, коли твердив, що всі новітні українські висилкові формaciї із своїми перемогами та поразками, із Крутами, чотирикутником смерті, але Й Першим зимовим походом, трагедією під Базarem і трагедією Дивізії Галичина під Бродами, всі вони разом із новою ішою формaciєю Української Галицької Армії створили традицію, на якій оперта вся наша державницька ідеологія. І треба з найбільшим признанням говорити про таких колишніх дивізійників, як Всеволод Будний, чи Василь Верига, які своїми творами збагачують літературу, що стосується укоханої ними військової формaciї.

17 ЛИСТОПАДА, 1984

НОВИЙ ШЛЯХ — 8 — THE NEW PATHWAY

ЦІННА КНИЖКА ПРО НАШУ
ЦЕРКОВНУ КУЛЬТУРУ

М. Федорів

Мирон Федорів — це один із наших музик і педагогів, тихий і скромний, та внутрі динамічний і бойовий, що все змагав і змагає за вищий рівень нашого культурного життя, і є ворогом мертвого консерватизму, що проти нього недвозначно виступав у низці своїх статей у наших часописах.

Студіював у Варшаві, Відні й Зальцбургу (музикологію й педагогію).

ківний напів. Саме в цьому є велике церковно — культурне значення цієї книжки. Без неї кожен село на свій лад твориться власну і то недосконалу форму, до чого не треба допустити. В даній ситуації ця книжка повинна стати підручником в кожній громаді на рідних землях.

Автор, розв'язуючи деякі питання відносно походження християнства в Україні, а з тим і церковного співу, вважає під'яву нашого церковного історика — дослідника о. Стефана Папа із Закарпаття, який наводить нові джерела про Кирило — Методіївську Митрополію започатковану на Закарпатті ще перед офіційним прийняттям християнства за князя Володимира Великого.

Праця Федорова для нас має особливе значення, бо в ширших записах літургічних співів, з величним зображенням зразків, зберіг нам вартісний матеріал на май-

бутнє, забезпечуючи його вартісними коментарями в енциклопедичному охопленні.

Багатий зміст цієї книжки є у трьох розділах: український та англійський тексти, кожний по — 70 сторінок друку, і нотна частина — 143 сторінки. Ця праця, як підручник, необхідна в першу чергу для тих, хто є в безпосередньому зв'язку з церковним, його практикує та цікавиться ним.

Мусимо бути вдячні М. Федорову, який присвятив цій праці велику частину свого творчого життя. Праця є поважним вкладом до нашої культурної скарбниці. Її тому заслуговує на повну підтримку нашого громадянства, особливо церковних громад.

Для мене, як закарпатця, було прямімо довідатись, що автор у чеських записах літургічних співів, з величним зображенням зразків, зберіг нам вартісний матеріал на май-

Свобода

ПОМЕР ТВОРЕНЬ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА

1-го листопада 1985 року помер у Парижі, Франція, проф. д-р Володимир Кубійович, ініціатор і головний редактор Енциклопедії Україноznавства, найвидатніший сучасний український учений-географ, професор Українського Вільного Університету, колишній голова Українського Центрального Комітету у Західній Україні, почесний член Наукового Товариства ім. Шевченка, автор понад 70 наукових праць українською, польською, чеською і німецькою мовами. Однією із найважливіших праць є видання „Атласу України і сумежних країн”.

Але головною працею Його життя була Енциклопедія Україноznавства, якої проф. В. Кубійович був ініціатором і головним редактором, спершу тритомової статейної енциклопедії, що її перший том появився у 1949 році в Мюнхені, після 10-томової гаслової енциклопедії, двотомової англомовної енциклопедії, а останньо першого тому англомовної гаслової енциклопедії, що появилася минулого року в Канаді.

Усі ті видання енциклопедій — це найбільше надбання вільних українців, яким можемо всі гордитися та постійно користуватися. Розуміючи важливість такого видання, Український Пласт був від 1949 року, від появи першого тому статейної енциклопедії, її фундатором-меценатом та постійно підтримував збірку фондів на ту ціль. Поодинокі пластові курсні довгими роками ведуть т. зв. „Акцію

Проф. В. Кубійович

помоги для ЕУ” як також поодинокі пластуни постійно складають пожертви на ту ціль. Треба також юнацтву знати, що ціла статейна Енциклопедія Україноznавства і ціла гаслова появилися у виданні Пластового Видавництва „Молоде Життя”.

Усі пластуни, від довгих років так тісно пов’язані із появою Енциклопедії Україноznавства, з великим болем прийняли вістку про смерть ІІ ініціатора і головного редактора, що відійшов саме в часі, коли в ЗСА, Канаді та на інших континентах, де живуть українці, відзначувано Його 85-річчя.

ОПЛДМ у пам’ять Романа Завадовича

Стараннями Об’єднання Письменників Літератури для Дітей і Молоді 9 липня 1985 р. влаштовано Панахиду і Трізну в пам’ять сл. Романа Завадовича, заслуженого письменника, поета, публіциста, громадсько-супільного діяча.

Панахида відбулася у церкві Отця Миколая при вул. Квін, відправлена митр. Іван Сиротинським. Після Панахиди в церковний залі відбулася трізна, якою проводив І. Боднарчук, голова ОПЛДМ. Доповідь про творчість Романа Завадовича прочитала пані Ніна Мудрик-Миць, керівник Мистецької Комісії при ОПЛДМ. Доповідь про величезну служену людину, що увесь свій багатограничний талант присвятила нашим дітям, була зворушлива.

Ярослава Кісик, учениця Курсів Україноznавства св. Миколая, продекламувала вірш Романа Завадовича „Зборове”, а пані Ірина Віссенська поділилася своїми враженнями з

Проф. Роман ЗАВАДОВИЧ

похорону сл. сл. Романа Завадовича, як участниця Як висловлювалася вона, похорон був величавий, на яких сл. сл. Роман Завадович у нашого народу собі заслужив. З черги про заслуги Романа Завадовича

та значення його творчості для нашої дитвори доповідав о. митр. Іван Сиротинський. До усипності вечора причинилася родина Жеженевських і окремі члени ОПЛДМ.

На Панахиду і трізну прибралися знайомі, друзі і приятелі, які зложили на видання і перегляди я вичерніших уже творів Ілля п’ятсот долірів.

Заява була ускорока на чиставкою творів сл. Романа Завадовича, а д-р Іван Тесля, що був його приятелем, передав на виставку матеріалічне табло, на якому він був разом із Романом Завадовичем.

Накінеч говорив про сл. сл. Романа Завадовича інж. В. Вацьк, який співпрацював з Р. Завадовичем у розновидженні журнала „Веселка”.

Хто не мав змоги зложить датку на видання творів Романа Завадовича, може надсилати на адресу ОПЛДМ Роман Завадович в будь одному з основоположників ОПЛДМ і його почесним головою. Пожертви на ціль видання творів сл. сл. Романа Завадовича будуть оголошенні в наступному повідомленні.

НОВИЙ ШЛЯХ 1. Б.

МЮНХЕН Світський Концерт

(БК) — У липні 1985 р., в Українському Вільному Університеті, під керуванням проф. Віктора Китаєстого відбувся Курс народньої пісні і музики — курс бандурістів. Курс, який зорганізувала Фундація УВУ згуртував учасників з Німеччини, Англії, Франції, Голландії, а також з Канади і ЗСА. У програмі курсу лекції з історії української народної музики, аналіза мелодій, окремих пісень, їхньої символіки; в приміщенні інтернату «Рідна Школа», практичні вправи гри на бандурі та вивчення окремих мелодій. Допомагали професійні інструктори — Юліян Китаєсти і Ліда Чорна.

У п’ятницю 19 липня у залі парафіяльного осередку став на сцені дійсно надійний молодіжний ансамбль. У двох передніх рядах — бандуристки й бандуристи (19 осіб), в 3-му солісти й хоровий супровід (14 осіб).

Імпреза, була зокрема маніфестацією любові до нашої традиції, що якоюсь мірою поєднує народню вишивку із бандурою і творить ту гармонійну цілість, що відтворюється нашою культурою і духовістю.

Концерт започатковано відомою релігійною народною піснею (в обробці В. Китаєстого) «Через поле широке», солові заспів Ганна Щепко, Мирослава Антонович. Потім усі учасники виконали «В’язанку народних мелодій». У виконанні: капелі і хорового супроводу прозвучали пісні: «Ой з-за гори кам’яної» (обр. М. Леонтовича), «Сяк-так до вечора будуть» (обр. Ю. Китаєстого), «Сонце

НА ТРИВАЛУ ПАМ'ЯТКУ ПРО КОНЦЕРТ У МЮНХЕНІ

У 1-му ряді зліва направо: Оксана Пачеха, Юліян Китаєстий, Мирослава Антонович, Ліда Чорна, Михайло Постолян, проф. д-р Володимир Янів, ректор УВУ, проф. Петро Гой, голова Фундації УВУ у ЗСА, Мирон Постолян, Андрій Несмашний.

нізенько» — соліст Володимир Панчук, та «Колискова» на слова Бориса Олександрова в музичному оформленні Григорія Китаєстого — солістка Любі Білаш з Канади.

Кожну точку заподіали з поясненнями, на переміну — Михайло Постолян та Юліян Китаєстий. При цьому диригент — Віктор і Юліян є добрими диригентами, вдачею і техні-

кою доповнюють себе.

Наступну частину концерту започаткували брати Постоляні дуетом, виконуючи в’язанку мелодій «Козачок», а потім разом з Ю. Китаєстим квінтетом, з хористами Андрієм Несмашним і Остапом Марченком — історичну думу «Ой, в 1791 році» та пісню «Про Кармелюка». У доброму виконанні прозвучали народні пісні:

ристи: Наталка Горлач, Марійка Ковалішин, Любі Долинюк, Андрій Захарків, Володимир Панчук, Остап Марченко, Григорій Несмашний, Любі Білаш, Роксоляна Китаста, Марта Захарків, Одарка Галабурда, Оля Галабурда, Надя Галабурда, Маріяна Ситник.

фото Миколи Жикалюка

«Дівчинонька по гриби ходила» — солістка Любі Білаш і Андрій Захарків, «По садочку ходжу» (обр. Талоziри) — дует Ірина Зелена і Михайло Постолян та «А калина не верба» (обр. Ю. Коцінського), й на кінець пісня «Взяя би я бандуру», яка символічно закінчила цей удачний концерт, що був милюю і пам’ятою несподіванкою, зокрема для молоді.

ХРИСТИЯНСКИЙ ГОЛОС

ЗЛОЖИЛИ:

д-р Р. Смик

д-р Р. Кобиличин

д-р М. Іваничук

Інж. Роман Бігун

д-р Б. Старух

Т. Школьник (†)

П. Хім’як

ВЕЛИКИЙ СИН УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ, ОДИН З НАЙВИДАТНИШИХ ПРЕДСТАВНИКІВ ЙОГО КУЛЬТУРИ ІВАН ФРАНКО ЗАСЛУЖЕНО ЗДОБУВ СВІТОВУ СЛАВУ, БЕЗ ПЕРЕБІЛЬШЕННЯ МОЖНА СКАЗАТИ, що ЄВРОПЕЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XIX I ПОЧАТКУ XX СТОРІЧНЯ НЕ ЗНАЛА ПІСЬМЕННИКА, ЯКИЙ БИ ТАК САМО. ЯК ФРАНКО, ПОЄДНУВАВ У СОБІ ПОЕТА, ПРОЗАІКА, ФІЛОСОФА, ІСТОРИКА, ПУБЛІЦИСТА, ПЕРЕКЛАДАЧА З БАГАТЬОХ МОВ, ЕКОНОМІСТА, ЗБИРАЧА І ДОСЛІДНИКА ФОЛЬКЛОРУ.

Сестрицтво Покрова Пресв. Богородиці

Н. Троян

Олекса Хіч

А. Білинська

УКРАЇНСЬКІ ДІТИ - НАШЕ МАЙБУТНЄ

Не тільки словом

(Ділом покажімо свою працю над вихованням наших дітей і молоді)

Слідкуючи постійно впроваджувши більш традиції літ за нашою українською пресою, стверджую, що вона багато місяців на своїх сторінках присвячує українознавчому і цілоденному шкільництву, нашим молодечим виховним і студентським організаціям та нашим садкам і передшкілям.

Останніми роками ведеться інтенсивна пропаганда у пресі за створенням українських катедр при американських, канадських, австралійських університетах та в Англії і Європі. Українські катедри, якщо можна так висловитися, "ростуть, як гриби по дощі". На їхнє творення українська спільнота жертвує тисячі, а то й мільйони доларів. Жертвують наші професіоналісти і громадянство тому, що знайшлися наукові сили поголовно з молодшого, як теж з старшого покоління, які займають вже надежні пости ра різних університетах. Вони виявляють велику охоту до праці для української науки. Що так воно дійсно є, я маю нагоду особисто переконатися, будучи привівним на деяких наукових конференціях, організованих нашими професорами в Іллінському університеті в Рубані-Шампейн і в Чікаго. На цьому місці належить висловити повне признання нашим науковим працівникам, що так віддано працюють для української науки на своїх університетських становищах. При цьому належиться повне признання нашим професіоналам і жертводавцям, що так щедро помагають фінансово при розбудові загаданих наукових катедр при університетах.

Поглянемо тепер, як представляється шкільництво - українознавче і цілоденне на терені ЗСА, що є підготовлені кадри української молоді до поглиблених знань на цих університетських українських катедрах.

Українська преса б'є на сполух, що українознавче ї цілоденне шкільництво в ЗСА знаходиться на дорозі до майже повної ліквідації. На цей жалюгідний стан занепаду нашого шкільництва складаються різні причини. І за цей жалюгідний стан наших шкіл несе відповідальність ціла українська спільнота в ЗСА, почавши від найвищих наших політичних організацій, громадських та виховних установ, до низових їхніх клітін. Не меншу відповідальність і вину зокрема носять батьки, вчителі і наші Церкви.

А вже найбільшу відповідальність і в першу чергу поносять Шкільна Рада, що мала можливість і повну свободу виявити себе у праці над роз-

будовою українознавчих шкіл, передшкіля і садків. На жаль, вона не склали повністю іспиту зі своєї праці і не вив'язалися зі своїх обов'язків, наложених на неї українською спільнотою через свою центральну установу!!!

Шкільна Рада не зуміла впродовж більше як тридцяти років зорганізувати повної сітки шкіл і її належно розбудувати, починаючи від передшкіля, садків, українознавчих шкіл і на вищих курсах кінчуючи. Шкільна Рада протягом цих довгих років не зорганізувала повного складу фахових працівників в самій шкільній централі, які належно вели в бахову працю на цілому терені ЗСА в організації всіх родів шкільних клітін і батьківських комітетів, які допомагали б у правам школі на місцях. Школи і виховні організації молоді не мають характеру громадських установ, які збиралася на засідання, де обговорюють план своєї праці, яку більш або менше в міру своїх спроможностей виконують.

Шкільна Рада цілковито залибала також і створення Рідношкільного Фонду, як основної бази до ведення своєї організаційної праці. Оплата працівників централі, організаторів шкіл, національних підручників, допоміжної шкільної літератури, вишкіл молодих учителів шкіл українознавства, передшкіля і дитячих садків та інші шкільні потреби і витрати — все це потребувало одної фінансової бази, з одного центру. Не маю найменшого сумніву, що українські батьки та вся українська спільнота були б зложили свої щедрі пожертви на цю найбільш важливу ціль — на навчання й національне виховання наших дітей і молоді.

Якщо зменшення фреквенції дітей в українознавчих школах проходитиме далі в такому скорому темпі, то чи можна сподіватися, що ці всі катедри, створені таким величним зусиллям наших професорів і всіх жертводавців, будуть мати вигляди на якусь дальшу розбудову?

Шкільна Рада вправді відбуває свої засідання та іноді скликала конференції вчителів, як теж подавала в пресі деколи свої критичні заваги її поради школам. Вона також висилала обіжники, видавала шкільні підручники (хоч до деяких з них критики мали свої застереження), висилала школам клясові денніки та виконувала різні більші й менші канцелярійні роботи, як теж переводила візитацию школ. Однак все ця праця централі не могла зарадити

ДЛІ ОДНА ДИТИНА НЕ СМІЄ ОСТАТИСЯ ПОЗА РІДНОЮ ШКОЛОЮ!

Організаційний план розбудови таких "родинних шкіл", садків, передшкіля і українознавчих шкіл має бути виправильний у Централі до найменших подробиць і доповнений на місцях, відповідно до обставин. Всі наші діти і молодь має бути окоплені молодечими організаціями.

Продумаймо наше становище у вільшому світі. Стараймося віднайти в ньому причину наших недавач, але не попадаймо в зновір. Стараймося скріпити в собі інстинкт національного самозбереження і не допустім до відчуження нашої молодої генерації на радість нашим ворогам.

У попевленій батьківщині, як всі ми знаємо, окупант винищує нас своїм масовим жорстоким терором. Він шляхом усуває вживання української мови з усіх державних урядів, з університетів, вишів і низких шкіл, сікаючи вже до передшкіля. Українську мову в публічному вжитку заступає тепер панівна російська мова. При цьому північний окупант жорстоко розправляється з іносіями української культури, науки і мистецтва, винищуючи безпощадно всі прояви національної свідомості. Десятки тисяч нашої молоді вивозять на невільничу працю на цілінні землі, а на автохтонні українські міста і села привозять чужинців.

А на еміграції ми самі себе добровільно ліквідуємо і розпливаемося в чужому морі через нашу байдужість і брак почуття національної гордості. Тепер власне найвища пора зібрати всі наші сили і спрямувати їх на збереження національної свідомості нашої молоді.

"Учітесь брати мої!"

Відвоюймо втрачене

Рік 1985-ий призначений як "Світовий Рік Молоді". Започаткуймо в ньому нашу працю над молоддю, не зважаючи на наші внутрішні непорозуміння. Може наші спільні зусилля в праці над вихованням молодого покоління стануть теж і поштовхом до замирення і згоди в нашій спільноті. Це було б направду велике і богоугодне діло, яке вивело б нас на правильний шлях служіння нашому Народові.

Не гаючи часу, приступаймо, отже, до творення рідношкільних комітетів у кожній громаді нашого поселення. У склад цих комітетів повинні увійти представники громадських установ, Церкви, Союзів, жіночих та фінансових товариств та молодечих і шкільних організацій. Вони тоді зможуть зробити докладний перепис українців, картотеку і списки, на цілому терені напр. ЗСА, чого досі, на жаль, не зроблено за цілий час нашого тут перебування. Рівночасно приступім до переведення всенародної збірки на рідношкільний фонд, в якій не сміємося оминути ні однієї української людини.

Складаймо громадські віча та зібрання для запізнання нашого громадянства з виховними і шкільними проблемами. Переведім освідомлену всеобщу акцію через Церкви, пресу, радіомовлення і особистими контактами з людьми. Для цієї збірки потворім контакта в усіх наших фінансових установах. Це змобілізує нашу спільноту до почесяння праці для нашого народу.

Подбаймо, щоб на тисячолітній ювілей хрещення Русинів України у наших родинах, церквах, школах і молодечих організаціях процвітала наша рідна українська мова. Допоможе нам у цьому, згадана вгорі опрацьована програма українського шкільництва, яка допоможе також втримати наші українські катедри молодим нарибком нашої свідомості молоді.

Думаю, що багато з цих уваг відноситься до всіх країн нашого поселення, тому вони повинні появитися на сторінках всієї української преси. Хочу вірити, що ніколи з читачів цього звернення не знеохотить повторювання тих пекучих проблем нашого існування у цільному світі.

Адам Антонович

Українська школа в Брюсселі.

У ЧІКАГО ГІДНО ВІДЗНАЧЕНО 20-ТИЛІТТЯ УІТ (1965-1985)

Проф. Михайло Грушевський

Д-р Тома Пріймак

Проф. Теодор Мацьків

Голова Літ. Фонду мгр. Адам Антонович і м-голова д-р Р. Кобицький при відкритті програми Літ. Вечора.

Мгр. Алам Антонович дякує д-р І. Рудавському і д-р Вол. Кассарабі за поекрасно виконані сольові пісні в програмі. Біля нього сидить проф. Люб. Винар, а ляльше стоїть проф. Мир. Семчшин, а біля нього мгр. Мирон Пріймак.

Проф. Дмитро Штугрин читає доповідь

(Чікаго, П.С. УІТ) — 21 вересня ц.р. в залі собору св. Володимира Й Ольги в Чікагу відбулася наукова конференція і зустріч з громадянством присвячені 20-літтю Українського історичного т-ва і пам'яті про Михайла Грушевського, найвидатнішого історика України. Головним організатором і господарем цеї зустрічі був Український літературний фонд ім.Франка в Чікагу, а фірмувало Українське історичне т-во, Осередок НТШ в Чікагу й Український католицький університет (Чікагівська філія). Зустріч відкрив голова Фонду, мгр. Адам Антонович, а програму вів проф. Любомир Винар, голова Наукової ради при СКВУ і голова УІТ, який відчитав або передав привіти від проф. Олександра Оглоблина, почесного голови УІТ, Наукової ради СКВУ, Осередку НТШ в Огайо й Асоціації українських університетських професорів (проф. Михаїл Пап).

У першій частині вечора відбулися дві доповіді: д-ра Л. Винара, „Двадцятиліття УІТ і розвиток грушевсько-знавства“ та д-ра Дмитра Штугрина „Значення історії української літератури М. Грушевського“. Голова УІТ коротко з'ясував генезу історичного товариства й подав його розвиток протягом двадцяти років, зокрема науково-видавничу діяльність, появу єдиного українського історичного періодика „Український історик“ і участь УІТ в різних наукових конференціях. Розвиток грушевсько-знавства безпосередньо в'язеться з діяльністю УІТ як почало цю ділянку українознавчих студій і видало різні наукові публікації і два наукові збірники, присвячені М. Грушевському.

У 1966 році УІТ дало ініціативу для відзначення 100-ліття від народження М. Грушевського, спільно з іншими науковими установами, а в 1984 товариство ініціювало відзначення 50-ліття смерті українського історика на українському й неукраїнському науковому форумі в Канаді, ЗСА й Європі. За ініціативою УІТ Наукова рада при СКВУ проголосила 1984 рік-роком М. Грушевського. На думку доповідача одним із найважливіших завдань УІТ й інших наукових установ, є видання англомовних перекладів 10-томової Історії України-Русі і 5-томової Історії української літератури М. Грушевського, а також Археології Я. Пастернака. Це класичні українські наукові твори, які становлять основу наукового українознавства. Їх треба видати англійською мовою як монументальні пам'ятники української історіографії, літератури й археології. Д-р Винар казав, що УІТ при співпраці з іншими установами, зокрема, Науковою радою СКВУ зробить все, щоб реалізувати ці видання, як унікальні. Він також повідомив, що УІТ буде видавати англомовну студію проф. Ігоря Каменецького про Ук-

райну у другій світовій війні, і далі вестиме серію грушевсько-знавства й українсько-жидівських стосунків. Розбудова „Українського історика“ є також одною із найважливіших справ УІТ.

Проф. Дмитро Штугрин, голова Української науково-дослідної програми, при Іллінському університеті у своїй доповіді подав аналізу літературознавчих творів М. Грушевського, а зокрема його монументальної Історії України-Русі. Він підкреслив оригінальність дослідження М. Грушевського (соціологічно-порівняльну) у порівнянні з іншими українськими істориками літератури. Д-р Штугрин зокрема зупинився на періодизації УІТ і на інтерпретації М. Грушевського середньовічної української літератури, а також подав критичні погляди на цей твір історика інших видатних вчених (Дм. Чижевського і інших). Після того відбулася мистецька частина із сольоспівом д-ра Івана Рудавського в супроводі д-ра Володимира Касараби.

Окрему точку в програмі зайняло вручення нагород наукового конкурсу УІТ, у фондованих Українським літературним фондом ім. Франка. Першу нагороду одержав д-р Тома Пріймак за англомовну монографію, присвячену політичній діяльності М. Грушевського, другу проф. Т. Мацьків за студію про гетьмана Мазепу в англійських джерелах і літературі (ця праця появилася в 1983 році). Д-р Л. Винар щиро подякував Фондові за піддерку праці УІТ, і рівночасно проголосив Третій науковий конкурс УІТ, який також фундує Українська літературна фундація ім. Франка в Чікагу. Мгр. Адам Антонович підкреслив велике значення науково-видавничої праці УІТ. Потім відбулася дискусія на тему завдання УІТ і взагалі українських наукових установ. Участь в дискусії брали проф. Л. Винар, проф. Дм. Штугрин, проф. Богдан Рубчак, проф. Василь Маркус і інші учасники зустрічі. Треба також згадати, що мгр. Пріймак, представник „Українського історика“ в Чікагу, влаштував виставку видань УІТ, що також причинилося до програми цієї імпрези. Деякі установи й учасники зустрічі зложили добровільні датки на Видавничий Фонд УІТ. Без перебільшення можна сказати, що це була надзвичайно цікава і цінна імпреза, якою вшановано діяльність УІТ і пам'ять найвидатнішого історика України й першого президента УНР М. Грушевського. Участь у вечорі взяло біля 150 гостей і представництви українських установ у Чікагу. Мгр. А. Антоновичеві й Українському літературному фондові ім. Франка в Чікагу, належиться признання за організацію цього вечора.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ

Виконавці сольових пісень: д-р І. Рудавський, баритон і акомпаньєтор д-р Вол. Кассараба.

Частинка виставки видань Українського Історичного Т-ва.

Виставка більшої частини поодиноких чисел ілюстрованого журналу для молоді і старших „Екран“. Ред. А. Антонович працює при установленні виставки журналу.

Музичний Поклін Українській Культурі

Pictured are participants in the Concert presented on September 16 in Kennedy Center, Washington, D.C. In the foreground, Fairfax, Va. Symphony Orchestra; directly behind are members of the Homin Stepiv Bandura Ensemble of New York, and in the background is the Dumka Chorus of New York. Homin Stepiv, regarded as one of the finest young bandurist groups in the United States and Canada, and the Dumka Chorus, renowned for its sensational presentations, were greeted throughout the evening with pleas for encores.

ЗАСУДЖЕНО ЙОСИПА ТЕРЕЛЮ

На Захід продісталася вістка про те, що 20 серпня в Ужгороді відбувся суд над Йосипом Терелею. Засудили його на 12 років, з чого 7 років пе-ребування в таборах, а 5 ро-ків на засланні.

Йосип Тереля був головою Ініціативної групи захисту прав вірних і Церкви в Україні

Maria and Olha Terelya — daughter and wife of Believers and the Church in Ukraine."

Із концерту у Вашингтоні, в «Кеннеді Центрі» — у поклоні незнищимій українській національній культурі. Виступають: симфонічна оркестра Вашингтону, бандуристи із Нью-Йорку «Гомін степів» та ньюйоркський хор «Думка». Диригент Вільям Гадсон.

Ансамбль бандуристів „Гомін Степів“

Yosyp Terelia

В неділю 29 грудня 1985 р. українська громада Чікаго й околиці відзначала Літературним вечором в аудиторії Собору св. Володимира і Сльоги в год. 4 по пол. дві величні постаті українських каторжників, які відмінно й відкрито виступали в обороні прав українського народу й поневоленої України.

Літературний Вечір, що стався маніфестацією і протестом Україні.

Продовження на 22

В неділю, 26 травня 1985 р., в залі „Квін Елизабет Театер” на Виставовій Площі в Торонто, відбувся виступ танцювального ансамблю при СУМ-А „Україна” з Чікаго, під мистецьким керівництвом хореографа Євгена Літвінова.

Ансамбль „Україна” основано у 1978 році. В коротко-му часі свого динамічного росту осiąгнув рівень, гідний репрезентувати українське танкове мистецтво на „Валт Дізней”, Світовому ЕПКОТ Центрі в Орландо, Флоріда у 1983 році.

В Торонто, після тривічної перерви, це вже другий виступ цього ансамблю.

В програмі були теми: „Привіт”, „Весілля”, „Гуцулка”, „Коли верба плаче”, „Ляльки”, „Вечорниці”, „По дорозі на ярмарок”.

Деякі теми, як „Ляльки”, були подібні до вже виконуваних попередньо.

В зіставленні із попереднім виступом „України”, можна було заважити великий постup не тільки в технічному розумінні (завдяки школі, яку систематично веде хореограф Літвінов), але також у тематичному.

Тема „Коли верба плаче”, яка на могилі козака оживлює сцену боротьби, де запиняє невідомий-символічний ко зак, в послуженні верболозів-дівчат в зелені, — була повна символікі й впроваджена так драматично, що залишила й залишить у всіх, що виконували, приглядались та слухали, тривале й незатерпіте враження.

Хореограф використовував в композиціях, повні краси, масові групи і хороводи у різномірних оригінальних рисунках. Темп впроваджува-них змін був інтенсивний, але все залишав місце для кре-шенно й акцелерандо в куль-минаційних ситуаціях.

Виступало багато солістів, яких активність торкалась вже рівня професіоналізму.

Гармонійне співідношення музики й хореографії в рит-міці та інтерпретації прог-рамних задумів розвинуло унісоном плясничий образ, який „звучав рухом і рухався музикою”. Музика, за ви-їмком деяких естрадних сен-тиментальних мелодій, була зруйно змонтована і техні-чно справно переведена Тан-цюристами бучи фірми і тек-стом музики, яку імітували талановито, вивчено й при-родно. Згадати хоча б зрем-бітаря, гру на сопілці, чи тек-сти розповіді учительки.

Програма була урізномірне на гумором-гроцескою, як ви-користовувала, фізні прийоми хореографії, як комічні ситуації, акробатику пантоміму. Важним є відчуття правильного співідношення хореографії й пантомімі. Завданням панто-мімі є часом підкріпіти естетичність теми, але не засту-пати хореографію, як це від-чувалось в деяких сценах на „Ярмарку”. Символіка „пляш-ки” викликає свогоєні раз-ше враження співчуття чим комізу.

Провадити балі в бугафо-рію українського побуту від-повідало б сьогоднішній дій-ності, але в час, коли в Україні відбувались вільні вибори, відповідніший був би, наприклад, дударик, хоча не комічний, але який символічний. ..Діду мій дударик... тепер тебе немає... Але це вже є окрсма тема, за якою ми всі тут у вільному світі, далеко в часі й просторі від рідної України дуже тіжимо.

Безіп'ечно, хореограф від-чував і любується великими полотнами, тому програма була велика і цікава, бо інтен-сивно слідкувалось до кінця. Дивлячись на існ один раз, можна подати тільки загаль-ну характеристику, хоча баг-ато було цікавих деталей, гід-них вимінення і підкреслен-ня.

„Вечорниці”, на закінчення першої частини, були відтво-

„Україна“ з Чікаго Ілл.

Члени танцювального ансамблю „Україна”

UKRAINA FOLK DANCE ENSEMBLE

Evhen Litvinov

Evhen Litvinov, choreog-rapher and director of *Ukraine*, studied ballet and folk dance in Ukraine. He received wide-spread recognition as a dancer in Kherson and Odessa and performed with the world-renowned Pavlo Virsky Ukrainian dance ensemble of Kiev.

At the time of his emigration to the United States, Mr. Litvinov was choreographer and ballet master of a dance studio of approximately 200 students in

рінням прекрасного, кольорового, вітального, панікращого гуцульського побуту, відтворюваного із тими всіма вичисленими прикметами.

Молодість, тільки прекрасна молодість може передати

LOVE UKRAINE

СУМ-івський Танцювальний Ансамбль з Чікаго

ентузіазм з невіреною ді-нійською силою, майже ек-стазою. Домінантні ситуації були переконливі, бо випли-вали з природи життя молодості, вони були її істотою, вони були самим буйним мо-лодим талановитим життям.

Масу найкраще дисциплі-нє ритм, а організує ідея. Прекрасною синтезою цього є танцювальний ансамбль „Ук-раїна“.

Одним із найбільш естетич-них і захоплюючих компонен-тів українського танку є ма-

сівість. Спільний рух зго-ру, спільний підсок викли-кають прекрасні ефекти. по-ліфонічними лініями плаве кольоритність одягу, квітучий усміх, різноманітність горизон-тальних змін. Динамічний рух, з яким все міняється і враження степенюється, ді-звіє як одне захоплююче рус-ло сцени й танцюристів, за-їй авантюри... все в одну чу-дову танкову симфонію, ім я якії враження із вечора „Ук-раїни“.

Марта Кравців-Барбаш

ДОРОГА МОЛОДЕ! ГОВОРТЬ МІЖ СОБОЮ
І ВДОМА УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ!

UKRAINA FOLK DANCE ENSEMBLE

The character of a nation is expressed in the art of her people. The Ukrainian character finds its fullest expression in dance. *Ukraina's interpretation of dance brings this expression to the stage.*

In April of 1978, the American Ukrainian Youth Association formed a dance ensemble to strengthen and preserve its commitment to Ukrainian culture and heritage. *Ukraina* burst forth from this modest beginning and has since been performing throughout the United States and Canada. The power and excitement of the leaps, twirls, kicks, and turns; the brilliant color of the traditional costumes; the graceful strength of the performers, all combine to fill the stage with an unforgettable display.

Come, immerse your senses in this kaleidoscope, let *Ukraina* take you on a dance tour of their homeland — their heartland.

О. Ольжич.

20 ←

ської Громади в Чікаго в обороні національних прав українського народу і українських політичних в'язнів дав ініціативу Правлінню Українського Літературного Фонду в Чікаго відзначити найвищою посмертною нагородою, ноза конкурсом, Василія Стуса та Йосифа

Терлею, відмінного обороною переслідуваної Української Церкви. Ми свято віримо, що Українська Спільнота шестро відчувається на наші заклики і допоможе нам сформувати пожертвами достойно відзначити наших незламних борців людів України.

НОВИЙ ШЛЯХ MARCH 9, 1985

ЕКРАН, РІК XXIV, Ч. 134-137 1985

AMERICAN UKRAINIAN YOUTH ASSOCIATION OF CHICAGO

ЧІКАГО ВШАНУВАЛО ОЛЕГА КАНДИБУ-ОЛЬЖИЧА

Чікаго, Ілл. — (ПС ОДВУ) Заходами 2-го Відділу Організації Державного Відродження України, на чолі з мгrom Миколою Яшком, і 12-го Відділу Українського Золотого Хреста, якого головою є пані Ореста Яремович, українці Чікаго вшанують пам'ять колишнього наукового дослідника антропології Гарвардського Університету, видатного українського поета й українського революційно-націоналістичного діяча д-ра Олега Кандибу — Олега Ольжича, який погорійськи згинув на пості заступника голови Проводу Українських Націоналістів у концентраційному таборі Саксенгаузен з рук нацистських посяпак у 1944 р.

У суботу, 2 листопада 1985 р., о год. 6-ї увечорі в соборі свв. Володимира й Ольги в Чікаго була відправлена українським духовенством Чікаго соборна Панахида за спокій душі Патрона 2-го Відділу ОДВУ. Після соборної Панахиди в залах того ж собору відбулися урочисті сходини громадянства для вшанування твор-

чості й національно-визвольної боротьби О. Ольжича в часі Другої світової війни.

Уривки з поетичної творчості О. Ольжича рецитували: пп. *Рвіс та Андрій Карасечуки*. Святкове слово виголосив довголітній близький співробітник О. Ольжича у Празі та в Карпатській Україні кол. заступник голови Сойму Карпатської України — д-р Степан Росоха з Торонта. Вокальну частину програми вечора виконала відома солістка *Христина Романа Липецька* при фортепіанному супроводі *Надії Савин*, а поетеса *Олександра Мудра* рецитувала власну поему, присвячену Олегові Ольжичеві.

В часі скріплленого наступу ворожих сил на українство, широкі кола українського громадянства своєю участю заманіфістували свій протест проти знеславлювання доброго українського імені, бо за "Свободу народів" і "Гідність людини" згинув Олег Ольжич, ставлячи відважно своє чоло нацистським поневолювачам України.

з листів до редакції «ГОМІН УКРАЇНИ»,

Власні враження та подяка

Вже так прийнято, що за добре виконання публіка нагороджує оплесками, граторуляціями і подяками.

Моя реакція була не інша під час виступу чоловічого хору „Чайка“ і танцювального ансамблю „Веселка“, які застосили до Торонто з Австралії.

Надзвичайно мила пані Ботте професійно заповідала програму концерту. Її звучний мильний голос, з легко забарвленим гумором, граніозні рухи, доповняли і надавали тон мистецько-професійним виступам хору і танців.

На вступі привітала ця мила пані українську громаду Торонта та передала гарячий привіт віддаленої української громади Австралії.

Мені кілька разів довелося просушувати очі, витискались слізи... Слези радості, почуття любові і глибокого сантименту, які виникали з глибини моєї серця. Вони — мої слези — були, є і на довго залишаться як символ подяки і будуть нагородою за Ваш надзвичайно теплий, широкий український концерт з Австралії.

Чудовість цього виступу — це загармоніованість, артистично-мистецька підготовка диригента хору Степана Ко-

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ КНЯЗІВ, КОРОЛІВ.

ГЕТЬМАНІВ І ПРЕЗИДЕНТА

цена: 2 дол.

Ще раз велике Вам спасибі!

На все добре!

Євген Швед

Ми мандрували з „Чайкою” у молодість нашу...

Приліт „Чайки”, репрезентаційного хору з Австралії, на наш континент, ще і з танчним ансамблем „Веселкою”, і їхні виступи по низці міст в ЗСА та Канаді причарували серця всіх українців — американців та канадців, — які знайшли для себе „названих братів і сестер” серед цих милых і чарівних наших земляків, що проживають вже останні три з половиною десятки років у країні Південного півкулі, або вже і там народжених, у далекій Австралії. Здобули вони там гідне місце завдяки своїй обдарованості, міцним моральним засадам, велетенській працьовитості та витривалості у прямуванні до своєї мети.

Ми бачили на сцені рідну й дорогу нам групу людей, добрих співаків, які, під батутою знаменитого диригента Степана Кореня, вичарували нам видової нашої рідної землі — незабутньої України, і повели нас своїми співочими стежками-доріжками в чар-диво — молодість нашу. Зворушили вони нас своїм репертуром, тими піснями, що їх ми самі співали 20—30—40 років тому, і тим виконанням, що не відбігає від освяченого традицією найкращого українського способу співу, як нас навчили співати і Кошиць, і Людкевич, і Котко і чи не наймолодший із них — Божик. А якщо б іти далі в давнину, — то треба було б прямувати в сиві століття — до часів Олекси Розумовського й далі до Миколи Дильського, автора унікального трактату про партесний спів — поліфонно-гармонійне багатоголосе, з XVII століття.

І люди, зібрани в концертній залі кожного міста, де виступала „Чайка” з „Веселкою”, люди наші — виповнювали кожну ту залу „по берегам”, — коли навіть стоячі місця були розхоплені бажаючими послухати наших австралійських братів, молоденьку талановиту австралійську піаністку Анну-Галю Кривенко (яка є і музиканткою і лінгвісткою, тепер проживаючою працюючи в Японії, де її досконале знання п'ятьох мов стає їй незвичайно у пригоді) та побачити-помилуватися граціозно виведеними українськими танками групи хореографа Наталії Тиравської, яка, як і диригент про пісню, дбає про чистоту українського танку, не допускаючи домішок з „сучасного” підсвітського способу не-української „пляски”, і послухати гарну конферанс є — Зіну Ботте.

Милючись усім почутим і побаченим на сцені, українці-американці і українці-канадці начебто „відбули мандрівку в свою молодість”, підспівуючи в думці усім прегарним гармонізаціям і оригінальним пісням Андрія Гнатишіна, Ізидора Воробкевича, Євгена Козака, Кос-Анатольського, а навіть Франца Шуберта, без „Серенади” якого не виростає ні одна українська дитина в Рідному Краю, — це саме стосується і „Кописанки” Брамса, чи популлярної, а як же приємно-знайомої „Човен хитається серед води”. I, подорожуючи в молодість нашу, якось пригадувалися слова незабутньої святої пам'яті Василя Стуса, найновішої жертви Рад-соц-конц-таборів Союзу — ССР, з вірша „Прозаїки, поети, патріоти!”, „Пустіть мене до себе, поможіть!... Пустіть мене в просміщене дитинство!... Пустіть мене у молодість мою! Пустіть поглянути. Пустіть хоч краєм, хоч кріхіткою щока ухопить прогірку землю!... Пустіть мене до мене. Поможіть! вівібрать в голобіні очі край попінний! і заховати на смерть...”

Наша чудова „Чайка”, наші дорогі австралійці-українці — повели нас у молодість нашу!

„Щоб лунала пісня...”

Неповторний вечір

Нарешті відважились.. На-решті відважились, після чи-не 10-літнього плянування, і прилетіли на американський континент члени хору „Чайка” і танкового ансамблю „Веселка” з Австралії.

Хор „Чайка” був зорганізо-ваний у 1945 році в Німеччині. Ініціатором зорганізування хору був диригент Степан Ко-рінь. Свою діяльність відновив хор „Чайка” в австралійсько-му місті Мельборні у 1951 році.

Танковий ансамбль „Веселка” заснований у 1965 році у Сіднею, Австралія. Мистець-ким керівником ансамблю від початку заснування є Наталія Тиравська.

Як хор „Чайка” так і танко-вий ансамбль „Веселка”, бере-рут участь у концертах, які відбуваються по більших міс-тах Австралії. Звичайна річ, що і члени, і керівники мис-тецьких одиниць бажали ви-ступити та запрепезувати свої вміння перед ширшою публікою з іншою континентами. Вибір впав на З’єднані Стейти Америки і Канаду. Співзором виступів у Канаді був Комітет Українців Канади.

Не сумніваються, що по всіх містах, які відвідували наші земляки, вітали їх українці так щиро, як у Торонті, 11 жовтня ц. р. Залю Центральної Технічної Школи, яка вміщує приблизно 1200 осіб, заповнили українці та оплес-

ками привітали появу на сце-ні адміністратора хору „Чай-ка” Петра Кардаша. Варто зазначити, що багато людей, які бажали почути та побачити виступи гостей з Австра-лії, змущені були через брак місця повернутися додому від дверей залі, що можна вважа-ти недоглядом організаторів концерту в Торонті.

Петро Кардаш передав привітання присутнім від україн-ців з Австралії та подякував за присутність.

Конферанс є вечора була Зіна Ботте. Природна поведінка на сцені, добра дикція Зіни Ботте, робили приеми вра-ження на присутніх.

Різноманітна, переплетена танками і сольовими точками програма, свідчила про розуміння та добливість у її під-борі тих, які бажали задово-лити публіку.

Кожна точка програми ве-чора, виконана хором „Чай-ка” була прийнята публікою з співзязком. Та, на мою дум-ку, найкраще були виконані пісні: „Ой, зацвіла” (народна пісня), „Вівіць, мої вівіці” (обробка А. Гнатишіна, соліст Валерій Ботте), „Серенада” (Ф. Шуберта), „Два серця з єднали любов” (Г. Жуківського, соліст Ярослав Ліщинський) і „Козак” (А. Гнатишіна), що й присутні відмітили своїми оплесками.

Пам’ятним залишилось ви-

ступ солістів: Ярослава Ліщинського і Валерія Ботте. Яро-слав Ліщинський своїм лег-ким басом зачарував присутніх, виконавши „Молитву” (Д. Мошияги), а особливо „Давно ти минуло” (А. Кос-Анатольського). Валерій Ботте, барітон, проспівав „Баладу про Довбуша” (обробка Д. Задори) та „Коло вікон твоїх” (обробка Галини Кривенко).

Приємною несподіванкою для присутніх був виступ чоловічого квартету.

Як в акомпанюванні хоро-ві, солістам так і в виконанні сольових точок: „Танець моло-дої дівчини” і „Танець хи-трого ковбоя”, було видно професійність піаністки Галини Кривенко.

Декілька танків виконав танковий ансамбль „Веселка”. Наталія Тиравська, як мис-тецький керівник ансамблю, подбала про те, що майже кожен танок розкривав відпо-відну тему, що не часто можна бачити на українських сце-нах. Природно, що відчува-лося брак оркестри, але розуміючи матеріальні витрати, пов’язані з її приїздом, запи-сані на стрічку музика зовсім задоволяла присутніх і є оправданою.

Приємні враження на гляда-чів робили прекрасні костю-ми, про вигляд яких, мимо-далеко дороги, дбали танцо-ристи. Варто висловити приз-нання за акуратне зберігання і вигляд костюмів хоч не зав-жди за вибір кольорів, членам хору „Чайка”.

Дві і пів години промінули незамітно. Велике спасибі ди-ригентові хору Степанові Ко-реневі, мистецькому керівни-кові танкового ансамблю Ната-лії Тиравській за чудовий вечір. Це ж бо їхня заслуга в тому, що „Чайка” і „Веселка” досягнули таких вершин.

Поляка за виступ у Торонті і Організації Об’єднаних На-цій висловив голова Комітету Українців Канади відділу в Торонті інж. Я. Соколик. Від-так передано квіти керівникам мистецьких одиниць від КУК, хору „Веснівка” і хору „Бур-лака”.

Як пам’ятка про перебу-вання у Торонті гостей з Австралії, залишиться „Істо-рія поселення українців в Австралії”, передана адміні-стратором хору „Чайка” Пет-ром Кардашем голові КУК від-ділу в Торонті інж. Я. Соколи-ків.

Незабутня зустріч в Торонті почалася прийняттям в домі УНО-Захід, відтак в церкви св. Димитрія, Українському Куль-турному Центрі та Інституті св. Володимира. Софія Сосняк

«ГОМИН УКРАЇНИ»

Гalia Kryvenko

Australia's Tchaika and Veselka perform at United Nations

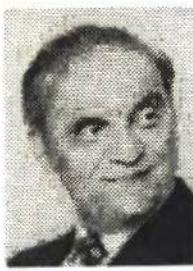

Jean Gazarian, assistant to the U.N. secretary general, greets performers.

Зліва: Віктор Голубінський, Гalia Krawchenko, Гalia Borkovska, Євген Олексин, Віктор Зубецько, Петро Домазар, Надя Соловій, Орися Бабій.

„Щоб лунала пісня...”

СТЕПАН КОРІНЬ

Н.СОЛОШЕНКО
ТИРАВСЬКА

(Концерт „Чайки” і „Веселки” з Австралії в Едмонтоні)

Концертне турне чоловічого хору „Чайка” з Мельбурну і танцювального ансамблю „Веселка” із Сіднею, Австралія, спонсоровані Комітетом Українців Канади і Українським Народним Союзом, почалося виступом в Едмонтоні, в п'ятницю 20 вересня 1985 р. Хоча досі чимало мистецьких одиниць з цього континенту іздило

зі своїми виступами по українській Австралії, Австралія загостила сюди чи не вперше, принаймні до Едмонтону, і тому — заля Українського Дому Молоді була повна півгодини перед виступом. „Після 30-ти років... Австралія відважилася... приїхати сюди... мов у доказ, що нашому роду нема переводу, що в нас є душевне і культурне об'єднання...” — м'яким теплим, мілім голосом заповідачка пані Зіна Ботте вивела на сцену хор „Чайку”, дякаючи голові місцевого відділу КУК, п. М.Кучерові, який привітав гостей від КУК і складових організацій. І почався концерт.

Автор цих рядків хоча був в Австралії з едмонтонським „Дніпром” і знат, що є там добре мистецькі одиниці, але жак так гарного концерту не очікував. Мимо того, що з танцювального ансамблю, звичайно в складі 34, припелі тільки 8, а солістка Галина Корінь, через випадок, теж не приїхала, виступ, який дали гости з Австралії в Едмонтоні — був однією суцільною приємністю, за що публіка раз у раз нагороджувала їх рясними оплесками. „Хай ця пісня для рідного краю наче птаця крилато летить”, при акомпаніамені чудової піяністки Галі Кривенко, прозвучала мило і бадьоро, бо слова її, а зокрема „бо ніхто не зупинить свободи”, були дуже зрозумілі слухачам.

Взагалі, слухачів чарувало не лише виконання і мелодії, але й чудові слова пісень, народних, побутових, історичних, а зокрема — жартівливих, і це велика правда, що „з пісні слова не викинеш”. „Над Протом у лузі барвінок вже рвуть”, співають співаки, а слухачі — бачать барвінок у рідному краю, і сидять тихо, тихо...

„Горе ж мені моя рідна мати жити за п'яніцею”, третя пісня, розказує про трагічну долю дружини пияка, і зало огортає сум. Таких і тепер не бракує, на жаль. Та нема часу довго жути, бо ось на сцені, зі смаком підібраних малинових строях, танцюристи з „Веселки”, танцюють „калину”. Треба співчувати мистецькій керівниці і хореографії танцювального ансамблю під Наталії Тиравській в тому, що не могла виступити цілім своїм ансамблем, але вісімка, яка прилетіла, її не застидала, ні в „Калині”, ні в „Чумацькому шляхові” чи „Суїті”

Зокрема енергійно і по-мистецьки виступив ансамбль у „Гуцулці”, „Пирог ах” і „Біля криниці”. Жалко, що не було повного ансамблю...

Після молитви „Пречиста Діво, спаси Україну”, зі знаменитим сольром Ярославом Ліщинським (слів „прийми наші слізні ридання” не легко буде слухачам забути!), зі сцени понеслася стара улюблена пісня „Вівці, мої вівці”, сольро баритона Валерія Ботте, з його тужливим „дудуду”, а тоді не менш відома „Ой у полі криниченка”. „Ой у полі криниченка, сіда-ріда-я”... Хто її не любить? Кому, чуючи її, не пригадується його молодість? „Ой, Романе-Романочку, не лий воду на сорочку”, проситься жартує дівчина, і стає жалко, що України, яку так чудово змальовує ця пісня, вже немає і мабуть чи коли буде. Колгоспна, радгоспна Україна — вже не та, не та. Після „Сміло, браття” С.Стельмащук і відомої серенади Ф.Шуберта (слова: „ніхто нас не побачить, о не бійся, прийди”), як і слова

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ! дождіть ділом, що ви за Українську мову!

„чи забула чи не знала, що чекаю я” — вічна проблема! — звучали ніжно-ніжно), прийшла на чергу „Гей, братя, опришки”, справжній діамант серед українських пісень, принаймні для автора цих рядків. Слів „маємо, що істи, маємо що пити, любошів гуцулка нам дасть...”, а хор „Дніпро” співав цю пісню на світовій виставці в Спокейн вловні (я так і не почув, бо хор включив цю пісню у в'язанку пісень, але й може не треба було), бо в'язанка була знаменита.

Після перерви хор виконав „Молитву” Д.Мошняги і „Давно те минуло” (слова Шевченка) А.Кос-Анатольського, зі сольром Ліщинського і переніс слухачі у інший світ.. „О Боже, Ти створив мене, на свій образ і подобу” звучало достойно, а ще більш маєстатично звучали слова „і віру в серці я зберіг, мені нічого більш не треба, амін”. Дуже добра пісня, і добре виконання, але „Давно це минуло” — мені більш подобається, може тому, що це — спомин Шевченка про його молоді літа, як це він „ходив і плакав, і людей шукав, щоб ДОБРУ НАВЧИЛИ”...

Балляду про Довбуша я вже давно не чув, бо вона тяжка до виконання, і не багато співаків має відвагу її пробувати. Солістові Валерію Ботте належиться за неї окреме признання, як і признання за виконання романсу „Коло вікон твоїх”, за словами: „Лиці не покітяться, лих не покітяться, не вгомониться туга моя”... Чудові пісні і зі серцем виконання.

Акомпаніатор, панна Галія Кривенко, показала свою майстерність — немає найменшого сумніву! — у „Танці молодої дівчини і хитрого кавбоя” Рідко, коли чую на фортепіані таку мистецьку річ і маю приємність насолоджуватися таким виконанням! Чи й не тому, на кінець кон-

церту, коли давали квіти диригентові хору маestro Коріні і хореографові пані Тиравській, вручили китицю чудових гладіоль і панні Кривенко.

Програма включала також і жартівливі пісні, які публіці особливо подобались. Здоровий, нелукавий, український гумор! Милою „Матильдою” закінчив хор концерт, а на біс, заспівав колисанку. Після концерту була перекуска. Під час перекуски, на привітання адміністратора хору п. Петра Кардаша, який передав його надцям від українців в Австралії перед концертом, відповіли ряд осіб: пл. Роман Британ, Петро Бойків, Зенон Прокоп, Марія Дитиняк і Петро Саварин. Згадані теж подякували ансамблем за концерт, а зокрема — за прибутия з далекої Австралії. Від ансамблів зі словом виступив пан Ярослав Ліщинський. Петро Саварин, голова СКВУ, зокрема підчеркнув посвяту всіх членів ансамблів, які „служать українській культурі”. Він говорив: „Пісні, музика, танці так довго будуть жити, як довго будуть жити поміж нами їх любителі — співаки, танцюристи, диригенти, хореографи, піяністи. А українці в діяспорі так довго будуть жити, як довго житиме українська пісня, музика і танці”.

Була північ, коли члени хору „Дніпра” та інші люди розбирали гостей по домах на коротку ніч: о 5-ій годині ранку вже мали бути всі знову під катедрою св. Йосафата, щоб вирушити автобусом на летовище, а далі до Вінніпегу, на другий виступ.

Щасливої Вам дороги, брати і сестри з Австралії, успішного турне і просимо ще колись загостити до Едмонтону.

П. С.

Едмонтон Українські Вісті

ГАЛИНА КОРІНЬ

ВАЛЕРІЙ БОТТЕ,

Я.ЛІШИНСЬКИЙ.

Зліва: Перший ряд: Гриць Гузя, Олесь Дехніч, Адріян Хотар. Другий ряд: Віктор Зубенко, Петро Домазар, Петро Король, Павло Базалицький, Михась Іванченко, Віктор Голубінський, Петро Крет, Євген Олексин, Нестор Лалак. Третій ряд: Лариса Гладка, Галина Терпак, Орися Гладка, Христя Трой, Соня Дубик, Марина Джирасик, Таня Любичк, Наталка Теодорович, Таня Петрів, Наталка Соловій, Аня Зелінська, мистецький керівник Наталія Тиравська, Орися Бабій, Галия Борковська, Галия Кравченко, Христя Коломієць, Наталка Зелінська, Надя Соловій, Соня Янчук, Орися Сивак, Анета Зелена.

РИАНА ШКОЛА

РИАНА ШКОЛА